

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

38 årg

Nr 3 2006

Tema: Kvinnors villkor

Ur innehållet: Kvinnliga företagare, Rätten till mark, Barnet på ryggen, Utbildningsproblem

TIDNINGEN HABARI

utges av

SVENSK-TANZANISKA FÖRENINGEN SVETAN

REDAKTION e-post: habari@svetan.org

Lars Asker, redaktör tel 08-38 48 55 (hem), 08-685 57 30 (arb)
mobil 0705 85 23 10
Friherregatan 133, 165 58 Hässelby

Oloph Hansson tel 08-88 36 64 (hem)
Tantogatan 67, 118 42 Stockholm

Eva Löfgren tel 08-36 48 88 (hem), mobil 0702 11 98 68
Sten Löfgren tel 08-36 48 88 (hem), mobil 0708 90 59 59
fax 08-760 50 59
Enköpingsvägen 14, 175 79 Järfälla

Ingela Månsson tel 08-580 120 53
Idungatan 7, 113 45 Stockholm

Jennifer Palmgren tel 08-605 50 58
Folkungagatan 63, 116 22 Stockholm

Folke Strömberg tel 08-91 73 27 (hem), 08-5082 9489 (arb)
Årstavägen 113, 120 58 Årsta

PRISUPPGIFTER 2006

SVETAN-medlemskap inkl HABARI	250 kr
Familjemedlem exkl HABAR	50 kr
Ungdomsmedlemskap	125 kr
Prenumeration HABARI	225 kr
Enstaka HABARI	50 kr

(äldre nummer pris efter överenskommelse)

Betala in korrekt belopp på SVETANs postgiro 35 95 50-1 – ange på talongen vad som önskas.

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

2/94 Utbildning	3/00 AIDS, Utbildning, Resor
3/94 Blandat	4/00 Mama Barbro's skola, Litteratur
4/94 Religion	1/01 Dar es Salaam
1/95 Sv bistånd. Demokrati	2/01 Zanzibar
2/95 Människans ursprung, Safina	3/01 Utbildning, AIDS, Zanzibar
3/95 Blandat	4/01 Swahili
4/95 Valet	1/02 Uhuru 40år, JOHA, skulptörproj.
1/96 Valet m m	2/02 AIDS, IT, JOHA Trust
2/96 Musik. Bistånd. Bibl.	3/02 Bagamoyo, Missionssjukvård
3/96 Ngorongoro. Karagwe	4/02 Slavrutten, ekonomisk reform
4/96 Bistånd. Litteratur	1/03 Lake Victoria med kringområde
1/97 Skulptörskolan	2/03 Kilimanjaro
2/97 Musik	3/03 Stödorganisationer, Tingatinga
3/97 Afrikaimport, Konst, Usangi	4/03 Urbanisering
4/97 Kvinnor, Fack, Landsbygd	1/04 Lokala språk och kulturer
1/98 Kultur, Flyktingfrågor	2/04 Musik
2/98 Natur o resor	3/04 Gruvnäringen
3-4/98 Jubileumsnummer	4/04 HIV / AIDS
1/99 Symposium/Nykterhet	1/05 Resor, turism
2/99 Ekonomi, Årsmöte, Resor	2/05 Forskning
3/99 Presidentbesök	3/05 Konst och kultur
4/99 Media, Skulptörskolan	4/05 Demokrati och utveckling
1/00 Nyerere, Barbro, Utbildning	1/06 Lake Victoria, ny regering mm
2/00 Tanzaniabilden, Förlag	2/06 Alkohol

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen – kontakta Lars Asker. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Omslag: *Prisca, mammakursdeltagare.*

Foto: *Linda Rosén, Färnebo FHS*

Persson Offsettryck, Stockholm 2006, ISSN 0345-437

Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 3/2006

SVETAN

www.svetan.org

BOX 22003

104 22 STOCKHOLM

e-post: info@svetan.org

STYRELSE

e-post: styrelsen@svetan.org

Fredrik Gladh, ordförande

tel 08-768 36 77 (hem)

mobil 0705 81 34 53

Ann Lorentz - Baarman, kassör

Lars Asker, ledamot

Björn Wetterhall, ledamot

Marie Bergström, ledamot

Sten Löfgren, ledamot

Torbjörn Öckerman, ledamot

Susanne Sundell-Lecerof, suppl

Olle Wallin, suppleant

*

LOKALREPRESENTANTER

Gunilla och Ronny Lundberg

Storgatan 86, 903 33 UMEÅ

tel 090-12 97 92

Olle Wallin

Gussarvsgatan 16A, 776 30 Hedemora

tel 0225-12 807, mob 070-2255057

Torbjörn Klaesson

Lillmosseväg 49, 663 42 HAMMARÖ

tel 054-52 23 64

Rehema Prick

Åtorps Björkv. 7, 443 31 LERUM

tel 0302-154 13

TANDALA c/o Bo Sahlée
Mariedalsv 56 E, 217 45 MALMÖ

*

STÖDPROJEKT

Skulptörskolan

Postgiro 465 9945-2

Projektkoordinator Sten Löfgren

E-post: sten@svetan.org

Tumaini Children's Center

Bankgiro 5405-3723

Kontaktperson Katarina Beck-Friis

E-post: katarina.beck@chello.se

*

Bagamoyo Sculpture School P O Box 89

Bagamoyo, Tanzania

E-post: bmsculpt02@hotmail.com

*

Tanzanias ambassad

tel 08-732 24 30 /31

Näsby Allé 6

183 55 TÄBY

E-post: mailbox@tanemb.se

www.tanemb.se

ORDFÖRANDENS SPALT

*"Nya krafttag,
ny fart och ny
styrka", det var
Kikwetes tema
i valkampanjen.
Han vill också
att detta ska*

vara riktlinjen för alla i Tanzania. I Dar es Salaam ska det rensas upp. Flera höga tjänstemän som jobbat med att ge markrättigheter har fått sparken efter att det nu visat sig att de tagit mutor eller "sålt" samma mark till flera personer. Ute i landet har flera tjänstemän som hindrat folk att få del av rättigheter och service fått gå. En länge bortglömd inrättning där medborgarna kan föra fram klagomål och anmäla tjänstemän för maktmissbruk har marknadsförts av regeringen.

Vägmaskinerna går rakt fram längs vägnas kanter, hus och affärer raseras. Köpcenter byggs. Världsbanken går in och gör om infrastruktur med vägar, vatten, avlopp och hus i ett par av de utsatta bostadsområdena i Dar. Machingas, gatuförsäljarna, ska bort - de betalar inte skatt och de förfular staden. I mars fick Dar sex månader för att köra bort dem. Men försäljarna hänger kvar till sista dagen. En dags försäljning är en dags överlevnad. Ungdomarna ska till byarna och odla säger regeringen, för vi har matbrist.

Var ska vi odla? Med vad ska vi odla? säger en gatuförsäljare på Samora Avenue till mig. Och vad ska vi äta när vi kommer dit? Det är för sent att så och det kommer ta tid innan vi kan skörda! Vad ska vi leva på? En annan försäljare tror att det bara har med politik att göra. Att man vill få bort den stora ansamlingen av unga män i Dar es Salaam som kan vara en kraft för oppositionen.

Överlevnaden först. Det är ett dilemma. Människor ser möjligheterna och gör sina egna strukturer utifrån det. Samtidigt vill man se att staten ökar sina insatser för att förbättra för medborgarna. Men strukturerna för överlevnad hos medborgarna hindrar statens planer. När staten gör det som efterfrågas måste man slå sönder delar av sina medborgares möjligheter. Ytterst hindrar fattigdomen både stat och individer att kunna ta hänsyn till alla och deras värdjan om humanitet.

Fredrik Gladh

Fyra kvinnor

Flera av jordens länder bärs nog upp av dem. Ansvar för odling, hem och barn. Ofta ett arbete som görs i det tysta och med ett starkt kontaktnät omkring sig. Kvinnorna i Tanzania är beundransvärda och här får vi möta och lära känna några av dem.

Mary bor mitt i byn tillsammans med sin gamla mamma. Ofta får något syskonbarn bo i perioder hemma hos henne. Under många år hade hon ett bra arbete som husa i svensk biståndsarbetarfamilj. Det gav henne goda inkomster och möjligheter att bygga sig ett bra hus av cement. Det är det nästan ingen annan i byn som har. För många år sedan blev en av de svenska unga pojkarna förtjust i henne och ville att hon skulle följa med till Sverige. Men nej, Mary stod med båda benen på den afrikanska jorden och ville inte binda sig i en svensk relation. I byn betraktar man detta som att hon "förbrukats" och därför har Mary förblivit ogift. Hennes livskvalitet har blivit att ställa upp för andra och ordna det bra för sig och sin mamma. Hon är en av de få i byn som har låtit bygga en vattentank som samlar upp regnvattnet och i år har hon fått en ovanligt god majsskörd. Kolvarna har vuxit sig stora pga. att hon lagt på lite aska på varje planta. Askan samlar hon upp från sitt kolkök.

Det lilla kolköket är inte bara den lilla familjens spis utan också källan till en extrainkomst. Mary har själv utvecklat en metod för att baka sockerkaka. Över glöden sätter hon en stor flatbottnad gryta som hon fyller med ett par centimeter småkornig sand. I den grytan ställer hon sockerkaksformen med smet i och lägger på ett lock. Efter en timma kan hon lyfta ur en helt perfekt sockerkaka. Folk inne i staden Nzega anlitar henne som bagare när de ska ordna fest. Hon bakar de bästa sockerkakorna i hela staden.

Familjen Zenseni bor ca en mil från Nzega stad. Ute på den platta stäppen växer bara stora mörkgröna mangoträd och några sisalplantor. Under växtperioden odlar man majs, jordnötter och bönor på varenda liten plätt. Det här är en annorlunda familj där könsrollerna inte styrt sysslorna i hemmet. Pappa Joseph har arbetat som kock och är duktig på matlagning men också på att pyssla om barnen i hemmet. Mamma Dora är en duktig hantverkare och älskar att arbeta med lera. Kockärten i köket är krukor som hon "drejat" och sedan bränt i en egentillverkad ugn nergrävd i jorden.

Husen som är tillverkade av leran som finns ute på åkern är också byggda av henne. Lerstenarna gjuts i formar och får soltorka. Sedan bygger man huset och putsar med lera. Taket läggs med balkar av sisalplantans jättelika "blomstjälk" som sedan täcks med elefantgräs. Mamma Dora

vill ha ett tätt hus och har därför tillverkat innertak i hyddan. Tunna pinnar fästs, tätt, tätt i taket och klistras fast med lera emellan. Huset är fantastiskt välgjort och man kan bara hoppas att inte monsunregnen blir för häftiga för då har inte ens den allra bästa hyddan en chans. Hyddor är färskvara och behöver byggas nya efter 4-5 år.

Peter är 16 och har kämpat sig igenom sju årskurser i primary school. Betygen blev inte särskilt bra – de räcker inte för att få läsa vidare på secondary school. Nu får han möjlighet att gå en yrkesskola för att bli snickare. Sponsorn finns i Sverige.

Bernadetta Jakobs är 25 år gammal och arbetar som lärare på en liten primary school 5 km från Nzega stad. Hon har precis flyttat in i de rum som hon hyr hos en familj. Huset har plåttak, cementfasad och här finns elektrisk ström! Då kan man spela musik och sitta uppe på kvällarna och arbeta och pyssla. Hos henne bor också hennes lillasyster, det är en självklarhet att ställa upp och ta hand om någon i familjen om man har inkomst. Hennes största önskan är att gifta sig och bilda familj. Men hon berättar att eftersom hon har utbildning är det många män som är lite rädda för henne och den kunskap hon besitter. En del män känner det som ett hot. De vill ha en kvinna som är utbildad – men bara till en viss gräns. Hon får inte ha högre utbildning

än mannen själv har. Trots att hon ser bra ut och är charmig och har en bra utbildning så är det till nackdel för henne. Här i trakten finns det inte särskilt många män som har högre utbildning än vad hon har.

Vi har haft möjlighet att besöka familjen Maganga många gånger. Vår bekantskap startade när de små barnen i den här familjen dök upp hos oss ett par gånger i veckan, när vi bodde i Tanzania. De hade med sig en mängd handgjorda korgar varje gång som de ville sälja. Ganska snart förstod vi att barnen inte gick i skolan utan ägnade sig åt korgtillverkning och försäljning. Pappan var deras läromästare hemma. Vi stöttade alltså barnarbete!

Vi fick ganska omedelbart träffa deras pappa och diskutera varför de inte gick i skolan. Han förklarade att han inte kunde klara de kostnaderna. Skoluniform och skor skulle kosta för mycket för tre barn. Vi lovade honom att vi skulle hjälpa honom att köpa uniform och att tala med rektorn på närmsta skola om att alla tre barnen skulle kunna få börja i skolan. Barnen var då 8, 10 och 12 år och alla fick börja i första klass!

Skolgången fungerade bra och de gjorde fina resultat. När vi efter ett par år besökte familjen meddelade pappan att något mycket tråkigt hade hänt. Elisabeth, då 12 år, hade blivit avstängd från skolan. Så småningom förstod vi varför. Hon hade blivit gravid pga att någon man hade förgripit sig på henne och sedan försvunnit från trakten.

Eftersom hon inte får fortsätta sin skolgång har vi hjälpt henne att få en sömmerskeutbildning. Hon har gått lärling hos en skräddare nere i stan och på så sätt lärt sig ett yrke som hon kan livnära sig på. Vi har aldrig sett en så lycklig tonåring som Elisabeth som när hon fick en egen trampsymaskin. Nu kan hon försörja sig och sin lilla dotter.

Vid ett besök för ett år sedan träffade vi även Elisabeths storasyster. Vi hade aldrig mött henne förut eftersom hon var gift och hade barn och bodde många mil därifrån. Nu hade hon lämnat man och barn för att komma hem till sina föräldrar och leva sina sista dagar där. För en afrikan är det viktigt att bli begravd i sin hemby. Några veckor efter vårt besök dog hon. AIDS hade skördat ännu ett offer.

Lisbeth och Pär Alm

Teckning: Ann-Marie Lagercrantz

En miljon kvinnor är företagare

För tre år sedan kom ILO tillsammans med African Development Bank överens med Ministry of Trade and Industry om att stödja kvinnlig företagsamhet i Tanzania. Man inledde med att undersöka vilka som fanns, vad de behövde i stöd och då framför allt om de ville utvidga sin verksamhet. I rapporten som nedanstående artikel bygger på och som kom 2005 lämnar man också en rad förslag om förbättringar för kvinnliga företagare. Sedan återstår att se hur många av förslagen som kommer att genomföras.

Det finns en miljon kvinnliga företagare i Tanzania. Siffran är ganska osäker, men det rör sig om mellan 700.000 och 1.200.000. Det är ganska imponerade och antalet ökar. Deras andel av det totala antalet verkar också öka. För närvarande räknar man med att ungefär hälften av landets mikro- och småföretag ägs och drivs av kvinnor. Nu pratar vi inte om jordbruksföretag utan om tillverkning, handel och service. Vilka är de och vad är det för företag de driver? Ja, se det vet man inte så mycket om. Majoriteten av företagen är inte registrerade.

Man räknar med att två- tredjedelar av mikro- och småföretagen – ägda av både män och kvinnor – opereras hemifrån eller från väggkanten och att bara hälften driver daglig företagsamhet. Ungefär 50 procent av alla småföretag har en årlig försäljning som understiger 1 miljon shilling – c:a 7000 kronor. Bara 4 procent av företagen har en försäljning som överstiger 10 miljoner shilling. Gissa inom vilka inkomstskikt kvinnornas företag finns!

Utvecklad företagsamhet

Kvinnorna är främst ägare till oregistrerade mikroföretag med låg tillväxt i företaget. De är utsatta för hård konkurrens och tjänar bara för att klara det dagliga uppehållet.

De flesta kvinnors möjligheter att få en inkomst som man kan leva på är starkt begränsade. De har för låg utbildning. Om de har lyckats få en anställning i den formella privata sektorn så är de i gengäld de första som får sparken vid neddragningar. Av nödvändighet drivs de att bli entreprenörer och då framför allt inom branscher där de känner sig hemma. Det kan vara inom textil-, hantverks- eller livsmedelsbranscherna. De här sysslorna är kulturellt accepterade, men eftersom de sker hemma eller i någon sorts gemenskap som t ex små kooperativ så syns de inte särskilt mycket utåt i större sammanhang. De kommer därmed sällan i kontakt med den etablerade affärsvärlden och får ingen ny kunskap om hur man utvecklar en affärsverksamhet. Det begränsar deras möjligheter att nå en större kundkrets och växa.

Kvinnliga företagare som opererar i den informella sektorn har sällan haft möjlighet att spara pengar från t ex tidigare anställningar. Det hänger ihop med deras låga utbildning. De saknar därför startkapital och de får inte några lån heller. De är hänvisade till verksamheter med låg avkastning och har nästan inga möjligheter att skapa vinster som räcker till investeringar. Tanzaniska kvinnor, liksom

kvinnor i många andra länder tar ogärna risker och har små möjligheter att ta en förlust. De har tillgång till mikrokrediter och den möjligheten utnyttjas, men de behöver lära sig mer om sambandet mellan skulder och tillväxt och om hur man närmar sig kreditgivare.

Det finns undantag

Det finns kvinnliga entreprenörer i större städer eller kvinnor som är entreprenörer inom livsmedelsindustrin som har stöd från t ex Small Industries Development Organisation (SIDO). Dessa kvinnors företag har potential att växa. De har tillgång till marknaden och kapital att investera. Det finns emellertid en skillnad i motivationen om man jämför med männen. För männen är hög vinst det främsta måttet på framgång, medan kvinnornas främsta mål är att få pengar till familjen. Mindre än hälften av affärskvinnorna har tillväxt och framgång som mål. De vill istället växa långsamt och hellre äga flera mikroföretag än satsa på ett stort. Det finns goda förklaringar till detta. Kvinnorna läskunnighet är svagare. De är rädda att ta större lån och de har färre tillgångar att belåna för att få större lån. De arbetar hårdare med försäljningen av sina produkter men har dåliga förutsättningar för förhandlingar.

Kvinnliga företagare måste tampas med en ekonomisk politik som utgår från männens värld. Det handlar bl a om komplicerade skatteregler. Men också reglerna för registrering och licensiering är onödigt komplicerade för de minsta företagen som framför allt ägs av kvinnor. De kvinnliga företagarna har också begränsad tillgång till affärslokaler och arbetar ofta från hemmet. De har begränsad tillgång till företagsservice, rådgivning och uppmuntran eftersom de inte har råd att betala för sådan service och de som har råd prioriterar inte den typen av utgifter. Kvinnor som vill att deras företag ska växa ut ur mikrostadiet hindras dessutom av att de inte kan få lån. De traditionella reglerna för äganderätt som bl a gynnar manligt ägande av mark gör att de inte kan ställa säkerhet för lånet. Dessutom saknar banktjänstemännen förtroende för kvinnliga låntagare. Som lök på laxen finns en allmänt utbredd

Container-baserad sömmerska i Dar es Salaam - småföretag? Foto: C-Å Gerdén

misstänksamhet mot kvinnligt företagande. Det gäller inte minst inom företagsvärlden. En leverantör träffar hellre avtal med den kvinnliga företagarens man än med henne själv.

Några har hög profil

Det finns kvinnor som är orienterade mot tillväxt. Enligt ILOs undersökning har dessa kvinnliga entreprenörer en lite annorlunda profil än de övriga. Många har startat som entreprenörer i mikrosektorn men är redan från början inställda på att utveckla verksamheten. En majoritet har minst sekundärskolan bakom sig. De har antingen haft anställning eller drivit ett eget företag. De är ofta gifta med välutbildade män med bra jobb och de har tillgång till kapital och till nätverk. En majoritet av dessa kvinnor har gått på kurser i entreprenörskap och management och har också deltagit i handelsmässor. Trettio procent har två företag och sexton procent har fler än två. De har i genomsnitt 10 anställda – nära 5 procent av dem har mer än 20 anställda. Nästan alla deras företag har någon form av affärslicens och ett bankkonto.

Att muta sig fram

Många lagar och regler i affärsvärlden är utformade för stora företag och är svåra att följa för småföretagare. Det är bland småföretagen kvinnligt ägande dominerar. Korruption och byråkrati gör saken än värre - särskilt för kvinnorna som inte har samma möjligheter som männen att förhandla och muta sig fram hos de oftast manliga byråkraterna. En studie från Dars universitets entreprenörscentrum (UDEC) från år 2002 uttryckte förvåning över att kvinnliga företagare överhuvudtaget kan förvandla ett oregistrerat företag till ett registrerat i denna byråkratmiljö.

Få kvinnliga företagare utanför den tillväxtorienterade gruppen är medlemmar i någon organisation som har kvinnliga företagare som målgrupp. De får därför inte tillgång till den kunskap som deras framgångsrika systrar har om hur man utvecklar sitt företag. Ett annat problem är att såväl den tanzaniska staten som biståndsgivarna saknar en strategi och program för att gynna företagstillväxt. Nästan allt stöd går till de minsta företagen. Ambitionen att minska fattigdomen går före bidragen till utvecklingen av lönsamma och stabilt växande företag.

Utmanande summering

UDEC-studien från år 2002 delade in kvinnliga entreprenörer i tre grupper beroende på struktur och storlek på deras företag. Den kom fram till att vardera gruppen hade sina egna problem och därför måste de stödjas på olika sätt. Den här indelningen återkommer i ILO-rapporten summering.

Alla kvinnliga företagare inom sektorerna mikro, små- och medelstora företag möter en rad kulturella, socioekonomiska hinder

Mrs Kilasaras reparationsfirma för elektronik har anställda - är inte längre ett mikroföretag

och hinder för själva driften som begränsar deras möjligheter att utveckla sitt företag i ett nästa steg.

De som arbetar med informella mikroföretag har att klara dyra och komplicerade rutiner för att få sitt företag registrerat och besvärigheter därför att de opererar från platser eller i lokaler som inte är menade för affärsverksamhet. Dessutom har de ingen tid till att gå på utbildningar som ordnas av biståndsgivare.

De som arbetar med registrerade mikroföretag har att kämpa med höga skatter i många olika och ofta krångliga former och inte minst med finansieringen av företaget.

De som har passerat mikrostadiet till småföretagsstadiet har problem med begränsad tillgång till kvalificerad och billig företagservice och korta säsongs- och rörelsekrediter. Tillkommer många

Affisch från TAMWA (Tanzania Media Women Association) som gisslar män för att hindra kvinnors karriär

former av skatter och problem med att följa arbetslagstiftningen.

Utmaningen är att bestämma vad som behöver göras för att ge kvinnliga företagare motiv och möjligheter att växa.

Vad behövs och vad är möjligt

Tanzania har redan en policy för utveckling av småföretag - the SME Development Policy - och i den ingår policyn för kvinnligt företagande. Inom Ministry of Trade and Industry arbetar också en särskild sektion med småföretagarfrågor, men det finns också andra regeringsorgan som har frågorna på sina bord. ILO-rapporten nöjer sig emellertid inte med det som finns. I rapporten presenteras dryga femtiotalet förslag som skulle kunna ge bättre förutsättningar för kvinnligt företagande. Det handlar t ex om att samordna regeringens och olika organisationers insatser. Nya kvinnoorienterade organ bör skapas såväl av regeringen som av kvinnorna själva – ibland ur askan av gamla. Konferenser, särskilda tidningar för målgruppen och tävlingar med priser för t ex årets tillväxtföretag kan ge den uppmärksamhet kvinnliga företagare behöver för att deras ställning i samhället ska stärkas. Utbildning i management och teknik är andra nödvändiga inslag. Stöd till lokaler vore inte heller ur vägen liksom en upprepning i det byråkratiska regelverket.

Och så var det det här med möjligheterna att låna. Kvinnorna behöver utbildning i konsten att möta bankernas och finansierarnas önskemål, och banktjänstemännen behöver omprogrammeras i sin syn på kvinnligt företagande. Rapporten föreslår också att det skapas möjligheter att lämna särskilda kreditgarantier som säkerhet för kvinnolån.

Det ska bli intressant att se vad av allt detta som blir av.

Red/FS

Skönhetssalong - klassiskt exempel på kvinnligt företagande

Kvinnans rätt till mark

I princip äger man ingen mark i Tanzania, men man kan få nyttjanderätten registrerad (Titled), och den kan man t.ex. belåna i bank för att få loss kapital. I förra årets decembernummer av HABARI berättade vi om en uppsats från Nordiska Afrikainstitutet av A C Isinika och K Mutabazi om kvinnors rätt till jorden. Här kommer en översiktlig redogörelse.

Vi har tidigare berättat om en uppsats från Nordiska Afrikainstitutet av A C Isinika och K Mutabazi om kvinnors rätt till jorden. Den handlade i första hand om rätten till jordbruks- och betesmark.

Isinika och Mutabazi konstaterar att mycket har skrivits om arrendesystemens skevheter vad angår könsperspektivet. Den största delen av marken ägs och administreras enligt traditionell lag med manlig förtur. Det gäller även i samhällen som är matriarkat. I Tanzania kommer kvinnorna i tredje hand. Vid arv kommer äldste sonen först och sedan övriga söner. Först därefter kommer efterlevande kvinnor. I och för sig kan kvinnor få nyttja mark efter en avliden så länge hon lever, men hon kan inte sälja eller på annat sätt överlåta marken på någon annan. Därmed kan hon inte ta lån på marken. Detta ger en starkt förenklad bild av verkligheten. De regler som tillämpas varierar i själva verket mellan olika landsändar och dessutom är traditionell lag öppen för ändring av praxis. I Mabogini i Moshi där invånarna kom från olika delar av landet – från början

som plantagearbetare – kunde kvinnorna både arva, sälja och testamentera bort mark. Att få tillstånd att köpa är däremot en annan fråga.

Långsamma förändringar

Både regeringen och internationella och lokala organisationer som t ex Tanzania Women Lawyers' Association har arbetat för att göra lagarna mer jämställda och också för att få en mer jämställd tillämpning av de traditionella lagarna. Anpassningen går långsamt men den går faktiskt framåt. I några byar stödjer 85% av föräldrarna testamentering till döttrarna. Det finns också rapporter om en ökad tendens bland föräldrar att erbjuda lika arvsrätt till mark till söner och döttrar. Arrendesystemet är dynamiskt och har över historien anpassats till teknologiska och ekonomiska förändringar.

Efterfrågan på mark ökar stort och det gör att osäkerheterna kring nyttjandet och äganderätten också ökar. I de flesta konflikterna om mark är olika intressen inblandade, t ex etniska grupper, grannen,

odlare kontra djurhållare, byintressen kontra utsocknes investerare. I nästan alla dessa konflikter får kvinnorna spela andrafiolen och riskerar hela tiden att bli utan.

Nytt efter sekelskiftet

Under såväl den tyska som den brittiska kolonialtiden upprätthölls lagar som var helt inriktade på manligt ägande. Detta har ändrats mycket långsamt. Första åren på 2000-talet ändrades emellertid det juridiska systemet och nya fastighetslagar antogs av parlamentet. Fortfarande är Commissioner for Land högsta instans över District Councils och lägst the Village Government. Men det finns en parallell linje där Village Land Council är lägsta nivå. Överklaganden går till Ward Tribunal, District Land and Housing Tribunal, Land Division of the High Court och till sist Court of Appeal of Tanzania. På alla dessa nivåer är kvinnorna tillförsäkrade deltagande. Village Council ska t ex bestå av 7 medlemmar, varav minst tre ska vara kvinnor och dessutom krävs att minst två av dem är närvarande vid besluten.

Det här är inte hela sanningen, för även om systemet är fastlagt så ligger den största delen av marken fortfarande i områden där traditionella lagar tillämpas. De traditionella sättet att fatta beslut i byarna är giltiga parallellt med de som parlamentet beslutat om och spelar därför den viktigaste rollen när lokala strider om mark ska avgöras. Kvinnor har möjlighet att utnyttja andra lagar, men frågan är hur medvetna de är om det och om de är villiga att driva sådana ofta dyra processer.

Verklighetens rätt till mark

Isinika och Mutabazi har gått igenom rättsfall från två byar i två olika distrikt och berättar om ganska stora skillnader i hur konflikter mellan kvinnor och män om mark föll ut. De ger flera exempel på hur lagarna har tillämpats.

En kvinna tillhörande Wasukumas begärde att få arva 45 acres efter sin far. Stammen ville ta ifrån henne marken eftersom kvinnor inte kan arva mark. Rätten gav henne emellertid rätt. I ett annat fall var det brodern till en avliden som utmanade ankans arvsrätt och hävdade att kvinnor inte kan arva mark. Kvinnan vann därför att hon kunde bevisa att paret hade köpt marken och att de alltså inte hade ärvt från stammens mark.

De här två fallen visar att den traditionella lagen börjar anpassas till moderna förhållanden.

Bland Wabenas är det vanligt att ett ungt par tilldelas mark från både mannens och

Chefsjuristen Elieshi Saidimu vid den tanzanska Riksrevisionen, medlem av Tanzania Women Lawyers Association Foto: C-Å Gerdén

kvinnans släkter. Kvinnan fortsätter att bruka det land hon fått medan hon är gift och paret kan sedan skaffa mer mark genom att röja eller genom att köpa från andra i byn. Deras barn har sedan rätt att fortsätta att bruka marken efter föräldrarnas död. Det innebär eller åtminstone indikerar att kvinnor kan testamentera mark de fått från sin egen stam till sina barn som i övrigt tillhör faderns stam. Om de inte har några barn ska kvinnans mark från hennes stam gå tillbaka till den stammen.

I och med att utsocknes kommer in i bilden förändras förutsättningarna. I samband med Ujamaa och byutvecklingsprogrammen gav byn Uhekulu lika markrättigheter till kvinnor och män. De kände sig emellertid tvingade att återta sitt beslut. Det visade sig att män från andra områden ingick skenäktenskap för att komma över mark. I byn Maposeni fick kvinnorna sig tilldelat mindre markområden än männen då de kanske skall gifta sig eller flytta från byn.

I Makambako fick en man tillbaka sin avlidna moders mark sedan brodern lagt beslag på den. Hon hade testamenterat marken till den först nämnda mannen. En kvinna i Mtwango kunde ärva mark efter sin far trots att farbrodern tidigare lagt rabarber på den.

I ett rättsfall från Njombe hade stammens medlemmar nekat en kvinna att sälja mark som hon ärvt efter sin far och som hon sedan sålt den till en annan kvinna utan medgivande från stammen. Männen ville efter köpet återställa stammens mark genom att köpa ut kvinnan. Rätten gick på den köpande kvinnans linje och förklarade att köpet skett i enlighet med traditionell lag.

Ibland förlorar en kvinna marken efter sin avlidna man om hon gifter om sig och det inte finns några barn i det första äktenskapet.

Antalet tvister har ökat i takt med att allt fler behöver mark. I en majoritet av fallen försöker män komma över mark som ägs av andra män eller av kvinnor. Ibland får en kvinna rätt mot männen, men i de flesta fall förlorar kvinnorna i marktvister.

Varken männen eller kvinnorna är alla gånger medvetna om nyare lagstiftning på området och få kvinnor går till domstol för att hävda sin rätt.

Lån kräver lagfart på marken

Saken underlättas inte av att få i Tanzania har registrerat sin nyttjanderätt, d v s skaffat lagfart (Title Deed). Regeringen har försökt få folk att göra det, men resultatet har varit klen p g a höga kostnader och för små

Medverksta'n

Rullande butik för rättvisare handel

Vill du ha medverkan från Medverksta'n?

Kontakta Olle Wallin
e-post: medverkstan@tele2.se
mobil: 070 22 55 057

administrativa resurser. Bara en fjärdedel av nyttjarna har gjort det. De flesta köp eller överföringar genom arv eller testamente sker alltså fortfarande utan att de registreras och lagfart kommer därmed att saknas.

Uppenbarligen krävs det stora insatser för att upplysa såväl män som kvinnor om deras rättsliga möjligheter att behålla eller skaffa mark. Ska man sedan belåna marken i bank, behöver man dessutom lagfart på marken, vilket alltså få skaffar sig. Om kvinnor – och inte minst kvinnliga företagare – ska kunna skaffa kapital genom att utnyttja möjligheten att belåna mark så måste de få rättsligt och ekonomiskt stöd till lagfartsprocessen eller så måste den förenklas väsentligt för alla.

Red/FS

Status of East Africa's Legislation on Women's Rights to Land, Housing and Property

Women's Rights	Uganda	Kenya	Tanzania
Gender-based discrimination prohibited	YES	YES	Partly (discrimination still allowed in application of personal law and customs)
Application of customary laws prohibited if discriminating against women	YES	Partly (only if it denies women lawful access to ownership, occupancy or use of land)	NO
Women's equal right to acquire land/housing	YES (implicitly recognised in Art.26 of the Constitution)	YES (implicitly in the Married Women's Property Act and Registered Land Act)	YES (explicitly in Section 3(2) of the Land Act and the Village Land Act
Spousal co-ownership presumed	NO	NO	YES (Section 161 of the Land Act)
Women's equal inheritance rights:			
For Widows	NO	NO	NO
For Daughters	Partly	Partly (only for Christians)	YES

Source: UN-Habitat, 2003

Med barnet på ryggen

För tjugo år sen när jag bodde i Tanzania, bar jag min pojke på ryggen i ett tygstycke kallat kanga eller kitenge. Det gjorde alla kvinnor där. Min tanzanska kompis Imma gifte sig senare med en svensk och flyttade till Sverige. Vi har tillsammans företaget Watatu Textil, där vi bland annat säljer denna afrikanska variant av bärsjal.

Visst vet jag att det funnits olika sätt att bära barn hos olika kulturer. Men att det funnits något liknande i min egen hembygd förstod jag först den dag jag besökte Hemslöjden i min födelseort Dala-Floda i Västerdalarna. Jag tänkte se på deras utannonserade gamla folkdräktsdetaljer.

Det första min blick föll på var ett brett, vävt band i rött och svart med tofsar i ena änden, som hängde bland de gröna folkdräktsjackorna och halvhandskarna med påsöm.

Ett kakelugnsband?

- Nej, det där hade man som skärp till vargskinnspälsen förr - sade Aina Olsson, som stod i ståendet - och till att bära barnen på ryggen.

Fastän jag växt upp i en bygd där man varit mycket mån om att hålla gamla traditioner vid liv och själv gått och vallat korna i fåboden, var det första gången jag hörde talas om bultbandet.

Att bulta betyder på flodamål att bära på ryggen och att bandet jag stötte på kallades bultband¹ finns dokumenterat i bland annat Lars Levanders "Barnavård i Övre Dalarna vid 1800-talets mitt" utgiven av LTs förlag 1946:

"I Järna i Väster-Dalarna hände det, att mödrarna vid ryggbärningen av barnen inte använde någon säck alls, utan helt enkelt ett långt band – *bultband* kallades det. Det

var vävt av ullgarn, fem alnar långt och bortemot tre tum brett. När modern skulle ut med barnet på ryggen, svepte hon först ett "lilltäck" omkring den lille. Så lade hon bultbandet under barnets armar och tvärs över dess rygg, varefter bandet togs först fram över moderns axlar och sedan ned under hennes armar och bakåt, där de båda banden möttes i knävecken på barnet. Där lades banden i kors, och till slut togos de framåt igen och ändarna knötos vid moderns midja. Barnet var alltså stadigt fastbundet med bröst och mage mot moderns rygg."

Den säck som nämns i citatet ovan användes också av dem som hade råd och den kallades för bälg eller bög (uttalet varierar mellan olika socknar²). Levander beskriver den så här:

"Som allt annat i Dalarna växlar den till både utseende och användning från bygd till bygd. Meningen med den var dock överallt densamma: modern skulle t ex vid vandring till fåbodarna eller vid arbete ute på slättermarkerna kunna bära barnet med sig utan att ha sina händer "häftade". När modern höll på t ex med räfsning, brukade hon hänga säcken i en hässja eller i ett träd invid slogen."

Materialet till säcken var ofta av kalv- eller getskinn med vävda bärremmar.

Hos Dala-Floda Hembygdsförening finns ett kort bevarat av en okänd kvinna med barnet på ryggen i just en sådan bälg eller bög. Fotot har tagits i ateljé av Flodafotografen E E Westin som levde 1868-1935, och ingår i hans samling från cirka 1890-1928. Det är dock ingen Flodakvinna på bilden, utan hon bär Moradräkt. Det verkar som det var just kring Siljan det var vanligt med bög.

Efter ytterligare efterforskningar hittar jag ett levande bevis på att bultbandet använts i Floda så sent som på 1930-40 talet:

Karin Karlsson, född 1932, kan berätta om hur hennes mamma, Anna-Britta Nordén, bar henne på ryggen i ett vävt yllebånd i samma mönster och färger som det jag hittade, men smalare och utan tofsar i ändarna.

- Det var min gammelfarmor, Skolmora kallad, som vävde bandet. Mina föräldrar fick det när jag föddes och både jag och mina tre yngre bröder bars i det.

Bandet var omkring fyra meter och Anna-Britta har berättat för Karin hur det lades i kors bak och fram, sen under stjärten på barnet och i kors igen. Något annat tyg som komplettering användes inte.

Barnen bars på detta sätt från det de var nyfödda tills de var ungefär två år och fick börja gå själva. Oftast bars de med bandet under längre utflykter på helgerna, till exempel när man gick till fåboden ett par mil bort.

- Jag har kallat det för bärband, men det är mycket möjligt att det kallades för bultband, för bulta har vi ju alltid sagt; "bulta" när barnen satt på ryggen och "högbulta" om de satt på axlarna.

Karins gammelfarmor hette egentligen Per Ols Karin Ersdotter, men kallades Skolmora, eftersom hon var gift med socknens skollärare. Förutom att vara bandväverska, slaktade och sydde hon skinnkläder åt hela socknen. Hon finns avbildad i Karl Erik Forslunds bok "Floda – från källorna med Dalälven till havet"³ ute på gården med bandvävstolen fastbunden kring midjan.

- Hon hade krokar överallt runt huset, så var hon än stod så kunde hon haka fast varpen och ha vävstolen runt livet och stå och väva band. Hon var aldrig sysslöös. När Forslund kom för att intervjua henne tyckte hon det tog för mycket av hennes tid. "Nu skä ån dan kårfan hit o tjälå igen"⁴, sa hon, och sprang och gömde sig.

Att just Anna-Britta Nordén (som senare i livet gav ut två diktsamlingar på flodamål) skulle bli en som fortsatte med traditionen att bära barnen i bultband berodde kanske på den uppväxt hon hade. Hennes mor var med om att starta Hembygdsföreningen i Floda och Gustaf Ankarcrona, känd folkbildare och hembygdsvärdare, var en ofta sedd gäst i hemmet. Dessutom hade Anna-Britta Gammelfarmor som som gav

Imma med barn på ryggen, i kanga på tanzaniskt vis. Foto Watatu Textil

Mora-kvinnan med barn på ryggen i bultband. Arkivfoto.

Vävning av bultband i Dalarna, arkivfoto från 1918

www.watatu.com

Kangor, Vitenge

Bärsjalar

Böcker om afrikansk textil

Karibu!

hennes bandet och visade hur hon skulle använda det.

- Hon har alltid varit så stolt över det där bandet och berättat om hur bra det gick att väva dem.

Jag frågar Karin om hon minns om de använde barnvagn i Floda när hon var liten.

- Jag vet att vi har en barnvagn kvar, som vi fick ta över från grannmor Britta. Det är en sån där flätad med stora hjul, men det är den enda som jag kommer ihåg att jag har sett. I stället för barnvagn drog man ofta barnen i en åkkrä, en liten "skrynda". Vintertid använde man kälke.

Själv använde Karin till sina egna barn den tidens klumpiga barnvagn i plywood och hade tydligen ingen tanke på att ta fram bultbandet igen.

- Kändes det omodernt?

- Jag hade inte tid, jag hade så bråttom jämt. Och så hade jag tillgång till morfar som såg efter barnen.

Inte heller hennes barn har burit sina barn i någon form av bärsjal. Däremot har en brorsdotter burit sitt barn i en säck, gjord i Malung, tror Karin.

- Egentligen är det ganska självklart att man bär barnen. Det skapar en relation som jag tror barnen saknar nu.

I Tanzania har man fortfarande inte glömt hur man bär sina barn nära sig, även om en snygg barnvagn kan kännas lockande för den som har råd.

När jag berättar för mina bekanta i Tanzania att man numer börjat bära barnen också i Sverige, skrattar de gott. Nu kan jag berätta för dem att det inte alls är någon afrikansk uppfinning utan så har vi också gjort här – vi bara glömde bort det ett tag.

Karin Zetterqvist

Tel 08-50011627, 070-694 00 79

karin.zetterqvist@kzk.se

Fotnoter:

¹ I "Ordbok över folkmålen i Övre Dalarna I": brett, hemvävt band, varmed barn bands fast, då man bar det på ryggen

² I "Ordbok över folkmålen i Övre Dalarna I": bäl: bög Älvd. Vämh. VMor. SöMor. Soll. beg nöMor. Ors.bölg Ve. Bäl Öre-

Mal. Balg ÖVd. 1. sack, el. Ryggsäck, beredd av ett el. två (sällan flera djurs) skinn.

³ Utgiven av Åhlen & Åkerlunds 1928

⁴ "Nu ska den där karlfan hit och tjata igen"

Artikeln har tidigare publicerats

i Dala-Demokraten. Mer om

bultband och kangor finns att läsa på
www.watatu.com

Kangan i Östafrika

Kanga (eller khanga) är ett ungefär 1 meter brett och 1,5 meter långt tyg, som används i framför allt Kenya och Tanzania som klädesplagg, bärsjal mm. Kangan är i bomull och tryckt i silkscreentechnik med en ram. Ofta finns det ett ordspråk, politiska slagord eller andra texter tryckta på tyget.

Kvinnor på Zanzibar skapade kangan

Zanzibar var under hela 1700- och 1800-talet regionens viktigaste slavmarknad, men blev också utgångspunkten för vanliga handelskaravaner allt längre in i östra Afrika.

Det fanns gott om importerade varor i basarerna. Tygerna kom från Indien, Fjärran Östern och Europa.

Portugiserna bidrog med tryckta tyger avsedda att användas som sjalar. De levererades på halvmeter breda rullar med kvadratiska mönster. Normalt klippte man av en ruta och sålde, men en del kvinnor köpte större stycken, klippte itu och sydde ihop till nya mönster.

De nya mönstren påminde om den spräckliga pärlhönans fjäderdräkt. Kanga betyder pärlhöna på swahili.

"Mina blickar säger allt"

I början av 1900-talet kom handelsmannen Kaderdina Hajee Essak i Mombasa, kallad Abdulla, på idén att trycka text på tygerna, gärna ordspråk från den rika swahilikulturen.

Hans tyger, märkta med "K.H.E.-Mali ya Abdulla" blev ett mode, som håller i sig än idag.

Orden på kangorna kan ofta - om de inte tryckts upp inför något jubileum eller innehåller politiska eller religiösa slagord - ha en dubbelmening (som rubriken ovan). Med kangan kan man indirekt säga det man vill till grannen, sin rival eller andra.

Nedan: Kanga från kvinnovärldsåret 1975.

Sammanställt av **Karin Zetterqvist** för Habari.

Skulptörskolan: Kvinnokinder med karaktär....

Morgonsolen lyser in genom ljushålet i skollokalens vägg. En svag doft från augustinattens kyla hänger kvar. Dagen har ännu inte dunstat bort. Det råder full koncentration hos eleverna. Någon gör ett lejon och försöker få ögonen att leva. En annan vill få karaktär på en kvinnas kinder. Eleverna har påbörjat årets första kurs.

I juli deltog skolan på Zanzibar filmfestival (ZIFF) med utställning av elevers konst. Många besökare kom och beundrade verken, men försäljningen gick dåligt.

- Mycket fint, men för stort eller för dyrt sa många av besökarna, säger skolstyrelsens verkställande sekreterare Abdallah Ulimwengu.

Satsa på att öka inkomster

Utställningar är en av de vägar som skolan måste använda för att öka sina inkomster. Att delta i ZIFF kostar mer än vad skolan får in, men samtidigt är ZIFF det största kulturevenemanget i Tanzania och ger möjlighet till goda kontakter. I september kommer Bagamoyo kulturfestival, där både gamla och nuvarande elever får delta. Där finns stora förhoppningar, och Svetans volontär Arne Stenius har börjat ett samtal kring hur man gör en attraktiv utställning för att öka skolans anseende och försäljning.

Skulptörskolan genererar idag 16 procent av inkomsterna för att driva skolan. Stöd från Svetan och Forum Syd/ Sida står för resten. Målet är att öka skolans övriga inkomster markant. Men en skolas fokus ligger tyvärr på verksamhet som inte är inkomstbringande. Målet är att ge bra undervisning, så att konsteleverna kan utveckla sina talanger och få bättre möjlighet att försörja sig som konstnärer. Så helt oberoende från externa bidrag kommer man aldrig att bli, men nu vill skolan öka antalet sponsorer och bidragsgivare för att inte bara vara beroende av en organisation. Under det närmsta året kommer stor energi läggas

på att försöka få kontakt med institutioner som kan sponsra skolan, både i Tanzania och internationellt.

Läroplan ger styrka

En positiv utveckling på skolan är arbetet med att ta fram en läroplan. Det har varit en av volontären Arne Stenius viktigaste uppgifter hittills. I läroplanen finns de ämnen som man tidigare haft, men nu som tydligare byggstenar för elevens utveckling. Här ryms både tanzanisk och västerländsk konsthistoria liksom ett flertal tekniker som behövs för att utveckla konstnärskapet.

En viktig konsekvens av läroplanen är att skolan kan registreras hos den tanzaniska institutionen Vocational Education and Training Authority (VETA). Då kan skolan ge studieintyg till eleverna som respekteras av andra skolor och arbetsplatser. Därmed ökar skolans status och det blir lättare att få fler elever. Men man kan också få fortbildning för lärarna i pedagogik. Det är något som vi annars har svårt att genomföra, säger Abdallah Ulimwengu. VETA har också velat starta en egen skola för konsthantverk. Arne Stenius undersöker nu möjligheterna att integrera skulptörskolan i deras idéer, för att kunna skapa en bärkraftig ekonomisk lösning på lång sikt.

Utvecklingen ger möjligheter

Bagamoyo närmar sig i praktiken alltmer Dar es Salaam, och vägen dit är sedan några år helt asfalterad. Vägarna i staden Bagamoyo börjar göras i ordning. Först vägen för turisterna - en slinga asfalteras genom staden ner mot strand- och

konferenshotellen. Sverige stödjer via Sida en stenläggning av strandvägen genom de historiska kvarteren.

Turismen tror många ska vara utvecklingsfaktorn för staden. Arbetet pågår fortfarande för att skapa möjligheter för Bagamoyo att komma med på Unescos världsarvslista, som en del i den östafrikanska slavhandeln. Idag är de nya hotellen inte riktade till strandturister, utan det är moderna konferensanläggningar som ska ta marknadsandelar från hotellen i Dar es Salaam. Det är alltså till stor del en inhemsk marknad för ministerier, NGOs eller internationella konferenser. Konsthantverk och konst försöker man sälja på dessa hotell, men det är svårt. Många som idag besöker Bagamoyo är inte intresserade av turistanpassat konsthantverk. De är där på korta arbetsbesök. De gamla eleverna från Skulptörskolan som försöker sälja sina alster har därför svårt att klara sig.

Bättre profilering

Men det finns en stor potential. Då måste Bagamoyo först profilera sig än mer som ett historisk och kulturellt center än nu. Det är inte strandhotellen som är intressanta. Det är museum, byggnader och konst. Bagamoyo College of Art ger staden en stark konstprofil och identitet i det tanzaniska samhället - Skulptörskolan passar bra in i detta sammanhang. Om skolan blir en del av Bagamoyos identitet kan framgångarna komma, och både skolan och elever kan ta del av alla de möjligheter som utvecklingen i regionen har. Förhoppningsvis kan Svetan vara med att ge stöd under den framtida resan.

Fredrik Gladh

Skulptörskolans kontor, med några skulpturer av kvinnor i arbete i förgrunden.

Tidningskrönikan:

Ibland brister tålamodet

Det kan inte vara lätt att sitta i regeringen i ett biståndsland. Det innebär att ständigt möta kritik och ofta motstridande råd från omvärlden alltifrån världsbanken, internationella valutafonden och givarländer till en lång rad kyrkliga och ideella organisationer. Och mottagaren tvingas hålla god min - pengarna finns trots allt alltid hos givarna.

Men ibland brister tålamodet. Vid ett möte med givarna där det vanliga kravet på öppenhet upprepades av ordföranden i organisationen för NGOs, Mary Mwingira, möttes hon av motkrav från statssekreterare Peniel Lyimo: "Vi i regeringen blottlägger våra inkomster och utgifter. Det är hög tid att ni gör detsamma", snäste han av. (*Mtanzania den 15 maj*)

I övrigt kan noteras att Kikwete och hans regering arbetar i motvind. Torka, vattenbrist, elransonering och stigande oljepriser hotar hans reformprogram. - *Oloph*

April

29/4 Olycks skeppet inte sjövärdigt. Det lastfartyg som sjönk i Victoriasjön var vid 28 personer drunknade var inte sjövärdigt. Fartyget avregistrerades redan 2004. Det tanzaniska sjöfartsverket har stoppat all trafik med fartyg tillhörande Jumanne Kishimba som ägde det förolyckade fartyget. (*Tanzania Daima, Nipashe, Mwananchi*)

Bed Sumaye om ursäkt! Den etiska kommittén i Tanzanias medieråd har uppmanat tabloiden Dar Leo att be förre premiärministern Frederick Sumaye om ursäkt sedan tidningen inte lyckats belägga uppgiften att Sumaye har gömt undan 10 biljoner i en utländsk bank. Rådet har också uppmanat Tanzania Daima att be om ursäkt för uppgifter om korruption i Dar es Salaam som publicerades utan att hamnmyndigheten fått ge sin version. Tidningen medger bristen på balans men vidhåller sina uppgifter. (*Tanzania Daima, Mwananchi*)

30/4 Skulden till världsbanken avskrivs. Världsbanken beslöt vid ett möte i Washington att skriva av sina fordringar på Tanzania. Landet tillhör de 17 afrikanska stater vars skulder från och med juli efterskänks. Världsbanken är tillfredsställd med Tanzanias ekonomiska utveckling men kräver att regeringen ökar sina ansträngningar att bekämpa korruption och förbättra öppenhet och ansvar. Finansminister Zakia Meghji förklarade att landet betecknades som en framgångssaga värd efterföljd. (*Mwananchi*)

Maj

2/5 Nationalparker privatiseras inte. I ett tal i Shinyanga som sändes av Radio Tanzania förklarade president Jakaya Kikwete att regeringen inte har några som helst planer på att privatisera nationalparkerna men att en del aktiviteter kan leasas ur. Han förklarade också att

gruvavtalen skulle ses över då nationen inte får tillräcklig del av vinsten. Polisen utlovades löneökningar. En kommission skall tillsättas som rådgivare till regeringen om hur löner och andra förmåner kan förbättras. (*Majira, Mtanzania, Tanzania Daima, Mwananchi, Nipashe*)

3/5 Chadema: Valet var inte fritt. Oppositionspartiet Chadema hävdar i sin rapport om valet 2005 att de inte var fria och rättvisa. Kritiken riktas mot valsystemet som ger regeringspartiet CCM orimligt stora bidrag jämfört med oppositionspartierna och mot att CCM olagligt och orättvist använt offentliga medel i sin valkampanj. I rapporten redovisar Chadema att man fått ett mindre belopp från det konservativa partiet i England (*Tanzania Daima m fl*)

Brist på lärare i Lindi. Premiärminister Edward Lowassa var chockad när han fann att 20 skolor i Lindiregionen bara hade en lärare var. Den regionalt ansvarige för utbildning förklarade att problemet rapporterats till regeringen men att inga åtgärder vidtagits. (*Mtanzania m fl*)

5/5 Kikwete: Fångarnas situation måste förbättras. President Kikwete förklarade efter besök i tre fängelser i Dar es Salaam att fångarnas behandlas inhumant. Han var chockad över att det fanns fler intagna i väntan på rättegång än dömda. Totalt finns 45 000 intagna i fängelser som har kapacitet för 22 000. Polis och rättsväsen

Finansminister Zakia Meghji nöjd med skuldavskrivning: Tanzania ett föredöme!

skulle kunna lindra situationen genom att söka lättare borgensåtagande för mindre brott. Ett av de fängelser presidenten och hans följe besökte var Keko som byggdes 1957 för 350 fångar som nu har 1.413. Ukongafängelset byggdes för 735 fångar och har i dag 2.530. I Segerafängelset blev de kvinnliga fångarna så upprymda vid presidentbesöket att de började hurra och sjunga. (*Mtanzania, Majira, Tanzania Daima, Mwananchi*)

CUF kräver ny konstitution. Ordföranden i oppositionspartiet CUF, professor Ibrahim Lipumba, fördömde vid en presskonferens i Zanzibar det sätt på vilket utdelningen av ID-kort skötts. Medlemmar av oppositionen hade trakasserats och krävts på mutor. Han uppmanade president Kikwete att uppfylla sitt löfte att ta itu med problemen på Zanzibar och korruptionen i ledarskiktet. CUF kräver också en ny konstitution och en oberoende valkommission. (*Mtanzania, Majira, Tanzania Daima, Mwananchi*)

8/5 Stoppa narkotikahandlarna. Vid ett möte med intressenter för det statliga universitetet i Zanzibar förklarade föräldrar att staten inte lyckats övervaka att antinarkotikalagen följs, vilket resulterat i att drogmissbruket bland unga ökat. En medicinsk specialist förklarade att unga mellan 18 och 35 år är mest sårbara. Han krävde att regeringen förbjuder T-shirts som lovprisar droger och att även tobaksförsäljningen begränsas. Antalet ungdomar med drogproblem uppskattas till 400 - enligt andra källor 1000. Kritik riktades också mot att åtgärder riktas mot fattiga, utmärglade konsumenter medan drogmagnaterna går fria. (*Nipashe, Tanzania Daima, Mtanzania*)

10/5 Maffia smugglar ut timmer. Ministern för naturresurser och turism, Anthony Diallo förklarar att ett maffialiknande syndikat olagligt avverkar och smugglar ut timmer. Diallo förklarade att affärsmän och även tjänstemän i hans eget departement är involverade, liksom de tjänstemän i hamnarna som hade order att stoppa den illegala exporten. Det rör sig om 15 - 20 containrar varje vecka. En av de anställda i departementet äger sex företag som handlar med timmer medan ytterligare ett registrerats i hustruns namn. Sedan detta upptäcktes har tjänstemannen förflyttats. Diallo beklagade att lagen "skyddar" offentligt anställda, man kan inte avskeda dem så enkelt som i den privata sektorn. (*Tanzania Daima, Mtanzania, Majira, Mwananchi*)

Undervisningsmiljoner har försvunnit. Miljoner shilling som skickats till Mwanza för utbildning har försvunnit. Pengar har

skickats för 370 klassrum men bara 200 har byggts. Av 2.883 toaletter har bara 819 byggts. Pengar för 991 skolbänkar har också försvunnit, över 7.000 elever fortsätter att sitta på golvet. Pengarna antas ha hamnat hos olika tjänstemän. (*Tanzania Daima, Majira*)

13/5 Gruvkontrakt omprövas. Ministern för mineraler och energi, Dr Ibrahim Msabaha, förklarar att regeringen ämnar ompröva alla kontrakt med gruvföretag för att säkerställa att tanzanierna får ut mer av sina naturresurser. Gruvsektorn bidrar med drygt tre procent av bruttonationalprodukten, vilket är dubbelt så mycket som 1998. (*Mwananchi, Nipashe*)

15/5 Regeringen drämmer till mot givare och NGOs. Regeringen har visat sitt missnöje över att givare och finansierare förkastat en del projekt för fattigdomsbekämpning. Den har också deklarerat att det är dags för NGOs att deklarerat sina inkomstkällor, hur mycket de erhåller och hur medlen används.

Detta deklarerades av två statssekreterare vid ett tvådagarsmöte med intressenter i finansieringssektorn. Dr Enos Bukuku vid planeringsministeriet förklarade sig som ekonom vara lika kvalificerad som de från givarländerna och ifrågasatte invändningarna från en del givare. När ordföranden i Tanzania Association of NGOs (TANGO) Mary Mwingira upprepade kravet på transparens i förvaltningen, snäste statssekreteraren i jordbruksdepartementet Peniel Lyimo av henne: "Vi i regeringen blottlägger våra inkomster och utgifter. Det är hög tid att ni börjar göra detsamma" (*Mtanzania*)

16/5 Storsatsning på jordbruket. Regeringen avser att satsa 2,6 trillioner TSh på jordbrukssektorn de närmaste sju åren. Nästa år kommer bidragen till gödningsmedel att öka från 7 till 21 miljarder TSh. (*Mtanzania m fl*)

19/5 Lögner i CV skall bestraffas. Parlamentsledamöter som fuskat med sina betyg och kvalifikationer kommer att straffas, (*Tanzania Daima*)

Högre kaffeproduktion och högre priser fordras. Premiärminister Edward Lowassa har beordrat intressenterna i kaffebranschen att försäkra producenterna minst 75 procent av världsmarknadspriset jämfört med 25 procent nu. Han krävde även en ökning av produktionen till 120.000 ton 2010 jämfört med 54.000 ton i dag. Han frågade också varför Kenya producerar mer kaffe per buske än Rombo eller Arumeru som alla har samma klimat, (*Mwananchi, Nipashe*)

20/5 Tanzania kan bli en succé. Tanzania kan få en ännu bättre ekonomisk och social utveckling och bli ett lysande föredöme för andra afrikanska länder ansåg presidenten i Världsbanken Paul Wolfowitz och chefen för internationella valutafonden Rodrigo de Rato vid ett möte med president Jakaya Kikwete i Washington. "Andra länder har

Premiärminister Lowassa: Mera kaffe!

olja men många gånger tycks oljan bli ett gissel i stället för en välsignelse", förklarade världsbankchefen som menade att folket är landets stora tillgång. (*Majira*)

21/5 Regeringen sparkar Net Group. Energiminister Dr Ibrahim Msabaha förklarar att regeringen inte kommer att förnya kontraktet med det sydafrikanska företaget Net Group som har skött Tanzania Electric Supply Company (Tanesco) sedan 2002. Företaget har inte lyckats öka företagets inkomster. För närvarande betalas de anställdas löner av Sverige medan Tanesco betalar deras bonus. (*Mwananchi, Mtanzania, Nipashe, Majira*)

Mbowe möter Bush och Rice. Ordförande i oppositionspartiet Chadema Freeman Mbowe har inbjudits till USA av president George Bush. Han skall delta i ett möte med Internationella demokratiska unionen (IDU) och även möta utrikesminister Condoleezza Rice. (*Tanzania Daima*)

22/5 Rättegång om häktning startar. Arton medlemmar av oppositionspartiet CUF har stämt regeringen för att de olagligt suttit häktade i tre år.

Förhören inför högsta domstolen har nu börjat. De arresterades för landsförräderi 1997 och släpptes tre år senare utan rättegång. De kräver 360 miljoner TSh i skadestånd. (*Mtanzania*)

Hamnstyrelsen vanskött. Undersökningskommittén tillsatt av infrastrukturminister Basil Mramba har funnit grov misskötsel vid Tanzanias hamnstyrelse. Rapporten visar att de flesta av de oegentligheter som Tanzania Daima rapporterade om var sanna. Då de publicerades förklarade Mramba att uppgifterna var "en hop lögner". (*Tanzania Daima*)

25/5 Varför avskedades professorn? Utbildningsministeriet i Zanzibar avslutade snabbt kontraktet med en prominent historiker, professor Abdul Sheriff strax före valet i fjol. Det skedde sedan han vägrat att

låna ut de bilar hans projekt förfogade över till tjänstemän för privat bruk. Det ledde till att studenter inte planerligt kunde skjutsas till det museum där undervisning skedde. Utbildningsminister Haroun Suleiman hävdar att professor Sheriff avskedades därför att hans arbete inte varit tillfredsställande. I mars tilldelades professor Sheriff ett holländskt pris för sina "enastående insatser". (*Tanzania Daima*)

28/5 Villkor för trupp i Darfur. President Kikwete förklarade att Tanzania inte kommer att delta i fredsstyrkan i Darfur innan man fått försäkran om betalning och nödvändig utrustning. Tanzania är ett fattigt land och kan inte bära hela bördan. "Vi har stridsvagnar, pansarvagnar och soldater men för vårt eget försvar" Han förklarade att man inte ville upprepa det misstag som uppstod när trupper sändes till Liberia och blev en ekonomisk börda. (*Nipashe, Majira, Mwananchi*)

29/5 Olja i Zanzibar tillhör Zanzibar. Minister Shamsi Vuai Nahodha förklarar att olja som eventuellt hittas på öarna tillhör Zanzibar och inte fastlandet. (*Mwananchi*)

Affärsmän saboterar billig gödsel. Regeringens ansträngningar att öka jordbruksproduktionen i södra högländerna genom att subventionera gödningsmedel har saboterats av försäljare som har ökat priserna i Ruwuma, Mbeya, Iringa och Rukwa. Bönderna har funnit att priserna blivit för höga och avstått att köpa. Rättsliga åtgärder kommer att vidtas, förklarar jordbruksminister Hezekiah Chibulunje. (*Mwananchi*)

30/5 Stoppa utländska oljemonopol! De ökade oljepriserna är ett resultat av att import och distribution är i händerna på utländska företag, förklarar en anonym lokal oljehandlare. Även lokala oljedistributörer borde ges rätt att importera olja. (*Tanzania Daima*)

31/5 Parlamentet bör stärkas. Talmannen Samuel Sitta har utsett en ad-hoc-kommitté som skall pröva ändringar i syfte att stärka parlamentet. Parlamentet skulle kunna stoppa icke-politiska utnämningar av presidenten. Parlamentet skulle också bli mer öppet genom att vissa utskottsmöten blir offentliga. (*Mtanzania*)

CCM söker erövra Pemba. Regeringspartiet CCM söker ta över

Professor Sheriff ville inte låna ut bilar

oppositionspartiet CUFs starkaste fäste Pemba, och har därför lagt ett av sina viktigaste möten där. CUF förklarar att CCM kastar bort sin tid. De kan aldrig rubba det massiva stödet för CUF på ön. "Folk röstar för CUF sedan de insett att CCM inte gjort något för att lindra deras fattigdom. (*Nipashe, Tanzania Daima*)

Juni

1/6 Kikwete varnar för elransonering. I sitt månatliga tal till nationen förklarade president Kikwete att elransonering kan bli nödvändig. Om livsmedelssituationen sade han att regeringen kommer att fortsätta hjälpsändningarna men att det blir sista omgången före skörden. (*Majira m fl*)

Hälsa och försvar prioriteras. Finansminister Zakia Meghji har presenterat en reviderad budget för 2006. Där prioriteras hälsa, samhällsutveckling, trygghet, försvar, utbildning, arbete och infrastruktur. Hon förklarade att utländska bidrag utgör 39 procent mot tidigare 40 procent. (*Majira, Mwananchi, Mtanzania*)

TanESCO ökar priset. Energiföretaget Tanescos ordförande, ambassadör Fulgens Kazura, förklarar att elpriserna omgående ökar med 5 procent som en följd av vattenbrist och ökade oljepriser. (*Mwananchi m fl*)

TanESCO avskedar 10 medarbetare. Ledningen för TanESCO har flyttat om bland de 24 regionala cheferna och avskedar 16 medarbetare på grund av bristande kompetens. (*Nipashe m fl*)

2/6 Parlamentarikers betyg granskas. Polisen förklarar att den förhört tre medlemmar av parlamentet som anklagats för att ha förfalskat sina betyg. (*Mwananchi*)

4/6 Parlamentsledamot fast på JFK. CUF-parlamentarikern på Pemba, Dr Ali Taarab Ali, blev kvarhållen på Kennedy Airport och förhörd i två timmar innan han släpptes vidare. Han var tillsammans med fem andra parlamentarikers, alla från regeringspartiet CCM, under ledning av premiärminister Edward Lowassa på väg till en FN-konferens om HIV/Aids. Den amerikanska säkerhetstjänsten påstås vara misstänksam mot människor från Pemba. (*Majira m fl*)

Motgångar för Kikwete. Sex månader efter att president Jakaya Kikwete valdes under slagorden "ny entusiasm, ny styrka och fart" ser han hur löftet om "bättre liv till alla" hotas av stigande oljepriser, torka och elransonering. Oljepriset som var mindre än 23 dollar per fat 2003 har stigit till 75 dollar och kan nå 100 dollar innan

Kikwete har problem med sina visioner. Här fotad under besök i Rumänien

årets slut. Staten förlorar dessutom stora inkomster därför att många importörer av bensin deklarerar importen som skattebefriat flygbränsle. Finansutskottet har meddelat finansminister Zakia Meghji att det vore bättre att utse ett enda företag att svara för oljeimporten och distribuera vidare till lokala handlare. (*Nipashe m fl*)

6/6 Korruption tar en tredjedel. 30 procent av förlusterna i regeringens departement beror på korruption bland de anställda enligt en rapport från motsvarigheten till Riksrevisionsverket (Controller and Auditor General). Bedrägeri och förfalskning svarar för 20 procent och 25 procent orsakas av intressekonflikter och beslut i strid med lagen. (*Mwananchi*)

7/6 Helikoptrar mot bilköer. Chefen för Government Aircraft Agency, kapten John Mkony föreslår att två helikoptrar köps för att forsla statsöverhuvuden mellan flygplatsen och presidentpalatset. Därmed skulle man undvika trafikköerna och behovet att stänga gatorna i timmar för att VIP-besökare skall komma till och från flygplatsen. (*Nipashe, Majira*)

Minister kräver att lärare röstar "rätt". Zanzibars utbildningsminister, Haroun Suleiman, beskyllde vid invigningen av en skola lärare för att ha svikit regeringen i valet 1995. Han varnade dem för att göra det igen. Han påminde lärarna om att han själv är medlem av CCM och att de borde stå bakom honom. (Några dagar senare protesterade CUF och krävde att händelsen tas upp i representanthuset). Suleiman förklarade också att oppositionspartiernas bojkott av regeringen inte hjälper då valet godkänns av alla stormakter inklusive USA. (*Tanzania Daima*)

8/6 Flickor säljs till Kenya och Sydafrika. Singida, Iringa och Mbeya är mest drabbade av ett internationellt nätverk som sysslar med människohandel. Flickor säljs av sina föräldrar i tron att barnen skall få utbildning och arbete i Dar es Salaam där de säljs till bordeller eller skickas till Kenya, Uganda, Rwanda, Malawi och Sydafrika. En NGO som arbetar mot barnarbete har uppskattat att sedan 2002 har 12.460 flickor förts till Dar och sålts där. (*Rai*)

10/6 Poliser anklagade för mord. Före polischefen Abdallah Zombe förhöordes i en polisdomstol anklagad för att ha deltagit i mord. Han medverkade när fyra civila personer den 14 januari sköts till döds under förevändningen att de var rånare.

En officiell undersökning fann att de fyra var oskyldiga. Ytterligare 14 poliser är anklagade och ärendet går nu vidare till högsta domstolen. (*Mtanzania m fl*)

Lågt vatten i Mtera. Vattennivån i Mteradammen, en viktig del i elförsörjningen, har nått rekordlåga nivåer. En av orsakerna är att jordbrukarna i området missbrukat vattenresurserna. (*Majira*)

11/6 Trafikolyckorna bara växer. Premiärminister Edward Lowassa förklarar att regeringen inte bara kan sitta och se hur människorna dör på vägarna. Han besökte platsen för en olycka i Arumeru där 54 människor miste livet i en bussolycka och besökte sedan sjukhuset för att trösta de överlevande. Bussen hade rätt att ta 26 passagerare och hade vid olyckstillfället 74. Färdskrivare infördes för nio år sedan men utan effekt på grund av korruption och vårdslöshet. Olyckssiffran beräknas ha ökat med 7,2 procent sedan 1994. Från 1995 till 2005 har antalet trafikolyckor ökat från 13.733 till 18.031. I Dar es Salaam som har 10 procent av befolkningen inträffar 35 procent av olyckorna. En rapport av Transportinstitutet från 1994 visade att Tanzania hade 20 gånger fler olyckor än England med dess betydligt större trafik. Lowassa förklarade att man kommer att skärpa kontrollen av trafiken. (*Majira, Nipashe, Mtanzania, Mwananchi*)

Experter spår dyster framtid. Tanzanias ekonomiska framgång kan brytas enligt en expertrapport byggd på internationella och lokala källor. Enligt Bank of Tanzania har torkan, svälten och energikrisen ökat inflationen från 4,2 till 16,9 procent och den privata andelen av nationalekonomin har minskat från 80 till 60 procent. Landet tillhör dem som har sämst miljö för affärsverksamhet med plats 140 bland 155 länder. (*Mwananchi*)

12/6 Ny teplantage i Iringa. Ett internationellt företag baserat i England planerar att investera i en teplantage i Kilolo i Iringa. Distriktet har över 10.000 hektar lämplig för teodling. (*Majira*)

13/6 Nytt riksdagshus i Dodoma. En ny ultramodern byggnad för parlamentet invigdes av president Kikwete i huvudstaden Dodoma,

14/6 Dödsskjutningar måste utredas. The Lawyers Environmental Action Team (LEAT) kräver att ansvariga politiker och polis i Marfa avskedas för oförmåga att stoppa dödandet av människor i Nyamongo.

Trafikolyckor ökande problem, speciellt bussolyckor. Här traditionell buss

Sex bybor har dödats av vakter vid den kanadensiska guldgruvan utan att förövarna åtalats. Man kräver även att en kommitté tillsätts att undersöka ohyggligheterna. (Mtanzania)

Dödsmisshandling i fängelse. Polisen i Dar es Salaam har arresterat sex fångvaktare vid Kimbiji-fängelset i Kigamboni anklagade för att ha misshandlat en fånge till döds sedan denne försökt rymma. (Nipashe)

16/6 Sänkt moms på fotogen. I budgeten för 2006/07 sänker finansminister Zakia Meghji momsen på fotogen, gas och utrustning för solenergi i syfte att minska förbrukningen av ved och kol. Skatt eller moms på läskedrycker, alkohol, vägtullar och mobiltelefoner har ökat liksom på plastpåsar i syfte att skydda miljön. (Majira m fl)

22/6 CUF: För litet till jordbruket. Ordföranden i oppositionspartiet CUF, professor Ibrahim Lipumba kritiserar skarpt finansminister Zakhia Meghjis budget. Att reducera stödet till jordbruket med 28 procent visar hur litet man värderar denna viktiga ekonomiska sektor. Han angriper också slöseriet i presidentens kansli där kostnaderna mer än fördubblats och frågade varför de politiska ledarna inte deklarerar sina inkomster som lagen föreskriver. Före presidenten Mkapa gjorde så när han tillträdde 1995 men vi vet inte hur mycket Mkapa och hans hustru äger nu, noterade Lipumba. (Nipashe, Mwananchi, Mtanzania, Tanzania Daima)

Hur mycket äger Mkapa nu undrar Lipumba? Här med ärkebiskop Makarios.

24/6 34 dödade av polis på fyra år. Från 2001 till 2005 har 34 människor dödats av poliser. Sex händelser inträffade i Zanzibar där 23 människor avlidit, därav en polis. På fastlandet har 19 poliser åtalats för vållande till annans död och dessa fall utreds fortfarande. (Mtanzania, Tanzania Daima)

26/6. Kikwete ordförande i CCM. President Kikwete valdes till ordförande i regeringspartiet CCM efter före presidenten Mkapa. (Tanzania Daima m fl)

28/6 Nolltolerans mot korruption. Premiärminister Edward Lowassa förklarade i parlamentet att korrupta regeringstjänstemän som hittills undgått arrest nu kan se sina dagar räknade. Den sittande regeringen kommer inte att tolerera dem. Lowassa önskade även samarbete med

biståndsgivare, frivilligorganisationer och företag i den privata sektorn i kampen mot korruptionen. ”Jag försäkrar, vi kommer att tillämpa nolltolerans” förklarade Lowassa. (Tanzania Daima)

29/6 Kikwete: Erövra Pemba från CUF. Regeringspartiet CCMs ordförande, president Jakaya Kikwete har uppmanat partiledarna i Zanzibar att söka få ändan ur vagnen och hålla möten på Pemba där de skall förklara partiets politik och värva medlemmar. ”Det spelar ingen roll om du får bara tre åhörare i dag, du får fyra i morgon och slutligen fem hundra. Vänta inte till nästa val, starta nu!” Strategin går ut på att slå sig in i oppositionspartiet CUFs starka fästen i Pemba, Old Town, Nongwi, Tumbatu, Bububu och Bumbwini. (Mwananchi, Nipashe)

Juli

4/7 Trupper till Darfur - men först fred. President Kikwete förklarar vid ett toppmöte i Gambia att Tanzanias beslut att placera fredsbevarande styrkor i Darfur beror i första hand på om det blir fred där. Det vore oklokt att sända styrkor om konflikten fortfarande pågår. Toppmötet upprepar kravet att Afrika bör ha två platser med vetorätt i säkerhetsrådet. (Nipashe, Mwananchi, Mtanzania)

Kpst gömd nära Magufulis hem. En kpst hittades nära ett stängsel på Ada Estate som bebos av bostadsminister John Magufuli. Den kan ha tillhört några rånare som skrämdes iväg när de sökte göra en räd några månader tidigare. (Tanzania Daima)

Oenighet om ID-korten i Zanzibar. Oppositionspartierna i Zanzibar kräver en utredning kring påståendena att de nya ID-korten delats till många som inte uppfyller kraven medan medborgare som är kvalificerade för ID-kort inte fått något. På Pemba har människor tvingats betala upp till 5 000 TSh för att få ett kort, heter det. (Mtanzania)

9/7 Våldsvåg i Zanzibar. En våg av våld har drabbat Zanzibar. Tre affärer i Darajani har rånats på fyra dagar, varvid en säkerhetsvakt dödade. Stämningen är uppjagad: när ett bildäck exploderade sökte människor skydd och affärsmännen drog ned sina järnjalusier. En del invånare kräver att själva få beväpna sig för självförsvar. (Tanzania Daima, Nipashe)

10/7 Fransmän äger halva Selous. En fransman, Gerald Pasinisi och hans son Eric uppges disponera bortåt hälften av det världiga viltreservatet Selous Game Reserve. De driver tre jaktföretag för turister och kontrollerar jaktområden på totalt drygt 23.000 kvadratkilometer, ett område större än flera länder i Afrika och Europa. Selous omfattar totalt mer än 47.000 kvadratkilometer. Verksamheten har drivits i 25 år utan att regeringen varit medveten om de inkomster verksamheten gett och

Kapten Selous, engelsmannen som gett namn åt det berömda viltreservatet

som placerats på konton i Europa och USA. Tjänstemän i ministeriet för turism och naturresurser misstänks stå i maskopi med utlänningar i detta lurendrejeri. Inhemska entreprenörer har fått mindre områden med mindre djurliv. Deras röst har inte hörts därför att i Tanzania Hunters Association är Pasinisi ordförande och hans son vice ordförande. (Tanzania Daima)

13/7 FN-plan störtar i Kigoma. Ett lastflygplan ägt av FN med fem soldater ombord fattade eld när det sökte landa i Kigoma. Soldaterna räddade sig med fallskärmar. Planet störtade i närheten av flygplatsen. (Tanzania Daima, Nipashe, Majira)

17/7 Zanzibar: Specialstyrkor på gatorna. Som en följd av det ökade våldet i Zanzibar har regeringen beslutat att låta specialstyrkor patrullera gatorna. (Nipashe)

Svårt att köpa kondomer i Zanzibar. Chefen för Population Services International (PSI) i Tanzania förklarade vid ett seminarium att användningen av kondomer är låg i Zanzibar på grund av kulturella och traditionella hämningar. Ämnet är tabubelagt och kondomer svåra att få fatt på. De är sällan tillgängliga i apotek och andra affärer. En folkhälsoexpert, Lee Lilliance, uppmanade regeringen att stifta en lag som kräver att affärsinnehavare säljer kondomer för att bekämpa HIV/AIDS. 6.000 människor i Zanzibar beräknas ha HIV. (Nipashe)

Miss Kinondoni drar sig ur. Nadya Mohammed som utsågs till Miss Kinondoni har av föräldrarna tvingats att dra sig ur finalen om Miss Tanzania. ”För oss muslimer är religionen heligare än en bil och gåvor”, förklarade hennes far. (Mtanzania, Nipashe, Majira)

20/7 Bevis för politiska mord. Parlamentsledamoten i oppositionspartiet Chadema, Chacha Wangwe, presenterade för talmannen i parlamentet bevis som styrker hans påstående i parlamentet att människor i hans valkrets dödade under valrörelsen i fjol. (Mtanzania)

24/7 Slöa tjänstemän skall bort. Premiärminister Edward Lowassa förklarade vid invigningen av en kyrklig skola i Dodoma att regeringen inte kommer att

tolerera lokala tjänstemän och politiker som arbetar i snigelfart. (*Nipashe, Mtanzania*)

25/7 Flygplatsen i Dar korruperad. Mwalimu J K Nyerere Airport i Dar es Salaam sågs vara ett tillhåll för korruption bland en del av de poliser som är stationerade där. De påstås underlätta smuggling av gods och narkotika och stjäla jetbränsle. Passagerare trakasseras tills de pungar ut pengar. Undersökningar av reportrar i mer än en månad visar också att resgods "försvinner" (*Mwananchi*)

Augusti

1/8 Kikwete angriper Darwin's Nightmare. I sitt månatliga tal till nationen gick president Kikwete till kraftigt angrepp mot dokumentären Darwin's Nightmare. Han brännmärkte filmen som propagandistisk och nedlåtande och lade till att producenten Hubert Sauper hade dolda motiv. Filmen visades först i Frankrike, där Tanzanias ambassad protesterade. (*Majira m fl*)

4/8 Generalsekreterare kör ut reportrar. Generalsekreteraren i regeringspartiet CCM, Yusuf Makamba lät köra ut reportrar från privata medier vid ett partimöte i Singida. Han anklagade dem för att förvanska nyheter och vilseleda folket. (*Mtanzania*)

5/8 Muslimer fördömer USA, England och Israel. Vid protestmarscher i Dar es Salaam och Zanzibar krävdes att Tanzania bryter de diplomatiska förbindelserna med Israel. USAs, Englands och Israels flaggor brändes. Den palestinske ambassadören Yousef Habbab tackade de tanzaniska muslimerna solidariteten med folken i Palestina och Libanon. (*Mwananchi m fl*)

BBC startar tv-program. BBC planerar att starta sändningar på swahili även i TV i samarbete med lokala partners i Dar es Salaam, Mwanza och Arusha. (*Nipashe*)

Dokumentärfilmaren Hubert Sauper inte populär i Tanzania

6/8 "Nightmare" producent svarar. Producenten Hubert Sauper svarar i en BBC-intervju på president Kikwetes kritik av filmen Darwin's Nightmare. Filmningen föregicks av en djupgående studie och där fanns inga dolda motiv. Han hade kunnat göra en liknande film i Sierra Leone med fokus på den smutsiga diamanthandeln, i Honduras om bananer eller i Libyen, Nigeria eller Angola med fokus på den smutsiga oljehandeln, hette det. (*Mwananchi, Majira*)

Kikwete får 100 SMS varje dag. President Kikwete får över 100 SMS-meddelanden varje dag. De flesta klagar på regions- och distriktsstyret. Klagomålen vidarebefordras till premiärminister Edward Lowassa. Vid ett seminarium för tjänstemän varnade han dem att vara försiktiga. Med moderna kommunikationer kan deras svagheter omedelbart upptäckas. Ibland kan vara bättre att fatta fel beslut än att inte fatta något beslut alls. (*Mwananchi, Mtanzania, Nipashe*)

Gruvbolag lurar staten. Tanzania påstås ha förlorat mer än 755 miljoner dollar som följd av fiffel från utländska gruvföretag hävdar organisationen Advokater för miljöaktion i Tanzania. Den kritiserar företag inriktade på guld i Bulyanhulu, Lusu och Tarime och kräver att regeringen upphäver alla kontrakt som skrevs under av president Mkapas regering. (*Mtanzania*)

7/8 Parlamentsledamöter vill straffa filmproducent. Parlamentsledamöter i Mwanza uppmanar regeringen att vidta rättsliga åtgärder mot producenten av Darwin's Nightmare, Hubert Sauper och förbjuda honom att besöka landet. Hubert har i intervjuer i Paris förklarat att han inte har något emot folket i Tanzania. Syftet var att uppmärksamma människor i Europa på att naturresurser i Afrika utnyttjas av väst medan massorna i Afrika förblir utarmade. (*Nipashe, Mwananchi, Tanzania Daima*)

13/8 Amerikansk tankesmedja dömer ut valet i Zanzibar. En amerikansk tankesmedja Freedom House placerar Tanzania bland de länder som inte har verkligt fria val. Av 48 länder i Afrika söder om Sahara får endast elva godkänt. 23 länder däribland Tanzania har begränsat oberoende medan 14 länder får underkänt. Rapporten påpekar att resultaten av valet i Zanzibar har skamfilat hela Tanzania. (*Mwananchi*)

15/8 Tre avled i kolera i Zanzibar. Av 187 personer som drabbats av kolera i Kiongwe i Zanzibar har tre avlidit. 58 av patienterna är barn under fem år. Epidemin beror på brist på rent vatten och latriner. Av 377 hushåll hade endast nio avträden. (*Mwananchi m fl*)

16/8 Intern kritik mot Hamad. Hundratals anhängare av oppositionspartiet CUF hindrade generalsekreteraren, Seif Shariff Hamad, från att ta sig in på partiets kontor. De protesterande krävde att få veta vad partiet gör åt det förfuskade valet i fjol. President Kikwete har tagit tillbaka sitt löfte att undersöka läget och CUF-ledarna tycks vara lika ointresserade av frågan. "Du kommer inte in på kontoret innan du har berättat vad som händer. Vi är utleda på dig och denne Kikwete. Om du har misslyckats vill vi veta det nu" skrek hopen. Partiets ordförande, professor Ibrahim Lipumba, mötte liknande krav av arga medlemmar två veckor tidigare. (*Majira, Mtanzania, Nipashe, Mwananchi, Tanzania Daima*)

17/8 Parlamentariker angriper teckning. Parlamentariker är irriterade över en teckning föreställande en utmärglad hund som skäller på en välfödd vit utlänning, en kommentar till en parlamentsmotion som fördömer dokumentären "Darwin's Nightmare". I bildtexten säger mannen till hunden: "Jag trodde att du skulle bita mig, men du bara skäller" Parlamentets talman Samuel Sitta kräver att utgivaren av veckotidningen Uwazi ber om ursäkt inom en vecka. Talmannen hävdar att teckningen inte bara nedvärderar parlamentet utan även är oprofessionell och oetisk. Utöver kravet på ursäkt bör även andra åtgärder mot tidningen övervägas. (*Mtanzania, Majira, Nipashe, Tanzania Daima*)

25/8 Kommissionen för mänskliga rättigheter noterar i en rapport byggd på undersökningar i 20 distrikt att allvarliga brott mot mänskliga rättigheter förekommit. Information hade samlats in från offentliga möten och besök på 42 polisstationer och 15 fängelser. Man noterar svår trängsel vilket är ett hot mot fångarnas hälsa, särskilt som ventilation ofta saknas. På vissa håll hålls barn, kvinnor och män inte åtskilda och övergrepp mot barn förekommer. Många fångar klagar över att polisen använt falska anklagelser för att tvinga fram mutor och använt tortyr för att få fram bekännelser. (*Mtanzania, Mwananchi, Nipashe*)

Patient vid Lutindi Mental Hospital, Lushoto

28/8 Mentalsjuka nekas medicin. Trots att antalet mentalpatienter ökar får frågan liten uppmärksamhet från regeringen. Antalet sjuka är sannolikt större än statistiken visar därför att en del drabbade göms undan av släktingar. Det har konstaterats att medicinen till mentalsjuka har minskat p g a budgetrestriktioner från hälsodepartementet. Mentalsjuka får bara halva doser eller blir utan medicin om de inte kan betala. (*The Guardian*)

29/8 Även kristna kräver egen domstol. Den religiösa antagonism som funnits i det fördolda tycks nu ha kommit till ytan efter uttalande från några kyrkor som kräver en egen domstol. Syftet är att motverka regeringens planer på en Kadhi-domstol för muslimer, vilket var ett vallöfte från CCM. De kristna vill ha samma rättigheter till en domstol där man kan upprätthålla de tio budorden och kanoniska lagar. Samtidigt har African Inland Church of Tanzania (AICT) begärt att regeringen inte tar upp idén om en Kadhi-domstol då den kan äventyra fred och enighet. (*Tanzania Daima, Majira*)

Utbildning - en villkorad rättighet

Prisca blev med barn när hon var sjutton år. Pappan till barnet förnekade faderskapet och hon stod ensam med den skam och den oro det innebär att bli gravid före äktenskap i de flesta samhällen i Tanzania. Ganska snart efter att graviditeten var ett faktum stod det klart för Prisca att hon var ensam på många andra sätt. I den by där hon bor vände de flesta henne ryggen. Hon tilläts motvilligt bo kvar hemma hos sina föräldrar. När Alex, hennes son, föddes vägrade hennes bror röra barnet och låtsades som om han inte fanns. Föräldrarna visade tydligt att de ansåg att Prisca dragit skam över familjen.

Försörjningen av sig själv och Alex fick hon klara på egen hand. Eftersom hon tvingats avbryta sin utbildning när hon blev gravid var hennes enda möjlighet till inkomst att odla en bit mark som hennes föräldrar gav henne tillgång till. Priscas situation är representativ för tusentals unga kvinnor som blir gravida varje år i Tanzania.

Tonårskärlek och sexövergrepp

Många tror att de flesta tonårsgraviditeter i Tanzania orsakas genom relationer mellan jämnåriga. Men organisationer som arbetar lokalt med kvinnors och barns rättigheter (Kuleana, Kivulini, Haki Elimu mfl.) har identifierat lärare i flickornas skolor, vuxna

välbärgade män och busskonduktörer bland de grupper som ofta drar fördel av flickornas utsatta situation.

På landsbygden förekommer många myter om kondomer och andra preventivmedel och dessa motverkar statens och det civila samhällets kampanjer för kondomanvändning. Det innebär att många fall av sexuellt utnyttjande leder till graviditet som sedan förnekas av fäderna.

Högt pris för graviditet

När en flicka eller en ung kvinna blir gravid under sin skolgång tvingas hon att sluta skolan och har sedan mycket små möjligheter att återuppta studierna. Det finns en utbredd föreställning om att en gravid flicka enligt lag inte får fortsätta sina studier. Någon sådan lag existerar inte, men myten är stark nog att göra det mycket svårt för välvilligt inställda lärare och rektorer att tillåta att flickorna går kvar i skolan. Även om denna möjlighet ges är det sällsynt att föräldrarna väljer att fortsätta satsa pengar på utbildning till den dotter som enligt samhällets rådande norm dragit skam och vanära över dem och hela familjen. I vissa fall får flickorna, som i Priscas fall, bo kvar hemma men får klara försörjningen av sig och sitt barn på egen hand. Många flickor

vittnar precis som Prisca om hur de stöts ut ur familjegemenskapen och hur deras familjer vägrar att befatta sig med deras barn. Den psykiska stressen gör att många inte orkar stanna kvar hemma under dessa förhållanden, utan flyttar till någon stad för att söka arbete. En del flickor skickas direkt iväg av sina familjer för att utnyttjas som gratis arbetskraft hos släktingar. I andra fall förskjuts flickan helt och hållet och drivs bort från familjen.

Eftersom flickorna inte har någon yrkesutbildning och inte heller är intressanta för äktenskap ser många av dem inte någon annan möjlighet till överlevnad för sig själva och sina barn än att sälja sina kroppar genom olika former av prostitution.

Rättigheter kränks

Dessa unga kvinnors situation är ett allvarligt samhällsproblem. Tyvärr framställs kvinnorna själva som problemet i den tanzanska samhällsdebatten. I stället för att diskutera orsakerna till att de hamnat i den situation som innebär att de stigmatiseras och stängs ut ur samhällsgemenskapen utpekas de som dåliga föredömen för andra flickor och unga kvinnor. Det är mycket sällsynt att deras egna röster ges möjlighet att höras i diskussionen om deras rätt till utbildning.

Tanzania har ratificerat flera rättighetsdeklarationer genom FN och OAU (numera AU) som reglerar kvinnors och barns rättigheter. Trots detta ifrågasätt ständigt deras rätt att återvända till skolan efter att deras barn fötts. Konservativa patriarkala attityder och bristande kunskap om kvinnor och barns rättigheter gör att problemet kvarstår och reproduceras i en ond cirkel.

Kurser för ensamma mödrar

Karibuföreningen har sedan år 2000 genom en grupp svenska folkhögskolor med vänskolor i Iringa samarbetat kring kurser som har varit speciellt utformade för unga ensamstående mödrar, så kallade mamakurser.

De unga mödrar som har deltagit i utformningen av dessa kurser menar att deras mest prioriterade behov är att skaffa sig möjligheter att försörja sig och sina barn men de har också ett stort behov av att få social upprättelse. De understryker också behovet av vara tillräckligt starka som kvinnor att stå emot mäns krav på sexuella tjänster. Utifrån dessa behov har kursplaner med olika inriktning på de olika skolorna tagits fram och ett opinionsbildande arbete för att synliggöra de underliggande strukturer som bidrar till

Kursdeltagare från Ulembwe Folk Development College

Mama-kursdeltagare på Nzovwe

kvinnornas situation har påbörjats. Kurserna som ges på fyra FDC (Folk Development Colleges i Iringa- och Mbeyaregionerna) ger deltagarna yrkeslivsförberedande kunskaper inom områden som sömnad, matlagning, elinstallation, snickeri och byggnadskonstruktion. På ett par skolor får deltagarna lära sig grundläggande datorkunskap, vilket är en ovanlig och eftertraktad kunskap på landsbygden.

Efter att ha gått en mamakurs ska deltagarna ha möjligheter att försörja sig och sina barn. Målsättningarna för kursverksamheten handlar även om att bidra till stärkt självförtroende och stärkt ställning för unga kvinnor på landsbygden och att förändra de attityder mot flickor och kvinnor som gör det möjligt för män att utnyttja dem för sina egna syften. De resultat som lyfts fram av lärare och deltagare är också de som handlar om mödrarnas självförtroende och ställning i samhället. Att arbeta med den målgrupp som mamakursdeltagarna utgör ställer nya krav på FDCerna vilket har lett till en utveckling av skolorna. Som en del av arbetet med att driva kurserna har lärare och rektorer på FDCerna även valt att fortbilda sig om frågor som rör kvinnors rättigheter och att skapa en diskussion på skolorna om orsakssambanden i den situation som drabbar de unga kvinnorna. Skolorna ställs inför utmaningen att arbeta med kursdeltagare som bär på mycket svåra erfarenheter och som ibland har fastnat i destruktiva beteendemönster innan de

kommer till mamakurserna. Arbetet med att möta sådana nya utmaningar har bland annat gett upphov till ett ökat samarbete mellan skolorna.

Livet efter kursen

Ett och ett halvt år efter att Prisca avslutat sin kurs på Ulembwe FDC utanför Njombe i Iringa träffar jag henne hemma i hennes eget hem där hon bor med sin nye man och sonen Alex. Kursen har inneburit att hon kunnat återvända hem till sin by med en ny tro på sig själv och en kunskap och övertygelse om sina rättigheter i samhället. Hon träffar regelbundet några av de kvinnor hon gick kurs tillsammans med genom den kvinnogrupp de startade när de avslutat kursen, och stödet hon får genom dem är mycket viktigt. Hon har träffat en man som vill leva tillsammans med henne och Alex, men Prisca är gravid igen och detta orsakar oro. Minnena av att ha blivit övergiven när hon blev gravid med Alex finns kvar, och sårerna har inte läkt helt trots kursen hon har gått och trots att många år passerat sedan sist.

Arbetet med att förändra samhällets inställning till de unga mödrarna och deras eget arbete med att återfå ett gott liv och en tro på sig själva tar bara sin början med mamakurserna. För de unga kvinnor som drabbats av samma öde som Prisca kommer de själsliga ärrarna att sitta kvar livet ut. Trots det är mamakursdeltagarna nästan lyriska i sina beskrivningar om

vad kurserna inneburit för dem. De talar alla om en social och mental upprättelse som de har fått genom kurserna. Att träffa andra unga kvinnor som befinner sig i samma situation som de själva och att dela erfarenheter med dem har i sig gett dem styrka att kämpa vidare. Många nämner också den symboliska kraft som ligger i det faktum att en institution, en folkhögskola, uppmärksammar dem som grupp och erbjuder dem möjlighet att studera. De har upplevt att personer i deras närhet sett sitt eget agerande mot dem i ett annat ljus när de fått veta att folkhögskolan med stöd från Sverige uppmärksammar de unga kvinnornas situation. De beskriver att den oro och frustration som de upplevde tidigare har minskat och att de har fått styrka att möta prövningar i livet. De har återfått hedern och återupplivat hoppet om en framtid för sig och sina barn.

Text och foto: **Linda Rosén**
Ordförande i Föreningen Karibu

Föreningen Karibu organiserar institutioner och individuella medlemmar med anknytning till Svenska folkhögskolor och stödjer Tanzanias Folk Development Colleges och deras förening. Karibuföreningen har sedan år 2000 genom en grupp svenska folkhögskolor med vänskolor i Iringa samarbetat kring kurser som har varit speciellt utformade för unga ensamstående mödrar, så kallade mamakurser.

TanzAlings upplevelseresa

Föreningen TanzAling bildades 2003 i Alingsås med uppgift att stödja och vara med att utveckla skolor och skolverksamhet i Nzega distriktet i Tanzania.

Föreningens arbete har engagerat många människor i Alingsås-området, både i och utanför skolor. Detta ledde bland annat till efterfrågan på en resa av mer upplevelsetyp till Tanzania. Eftersom en sådan typ av resa inte faller inom ramen för projektarbetet valde vi att arrangera resan utanför föreningen, i privat regi. I februari 2006 var tiden mogen och 25 personer reste iväg för att under 17 dagar uppleva något utav det bästa som Tanzania har att ge.

Vi avreste från Landvetter i Göteborg till Kilimanjaro Airport i Arusha. Fastän vi inte hade sovit särskilt mycket under flygnatten gav vi oss ut på en hel safaridag i Arushaparken så snart vi landat och löst våra visum i den i stort sett enda bemannade luckan på hela flygplatsen.

Arusha National Park

Arushaparken är en kuperad park som ligger på sluttningen till Mount Meru, Tanzanias näst högsta berg. I parken kan man uppleva regnskogsliknande natur med mäktigt stora fikonträd och tack vare den rena luften växer lång, stor skägglav i träden. Höjdpunkten upplevde vi när vi vandrade ut på en mindre savann där vi kom bara några meter ifrån betande giraffer och bufflar. Till vårt beskydd hade vi hyrt en guide som var utrustad med en bössa från förra sekelskiftet – dessutom laddad med ett helt skott! Jodå, det skulle räcka sa han,

- När jag skjuter försvinner vartenda djur långt ifrån oss.

Den första natten sov vi på Ngaramtoni missionsstation som också är belägen vid foten av Mount Meru. På den här sidan av berget har man utsikt över den stora Masai-stäppen som breder ut sig söder om Arusha. Luften är ren och klar och ganska sval så här högt, ca 1800 m ö h, en lagom tillvänjning från svenska februarikylan till Afrikas brännande sol lite längre in i Tanzania.

Gibb's farm

Nästa förmiddag bar det iväg västerut mot nya safariupplevelser. Målet var Gibb's farm, en tysk kaffefarm med odlingar som ligger på sluttningen av Ngorongoro-kraterns kant. Innan vi kom fram tog vi lunch och plockade fram vad vi kunde åstadkomma av en svensk-afrikansk blandning. Sambusa, röda bananer, Varma koppen, knäckebröd, mango och mjukost. Ett koncept som skulle bli en följetong under resan. Resenärerna hade alltid som första uppgift på dagen att se till att få sin termos fylld med hett vatten. Då klarar man de flesta strapatser i Afrika!

Väl framme på Gibb's farm blev vi utrustade med vandringsstavar och ett par

guider för att vandra in i den täta lövskogen på en slingrande, uppåstigande stig till en ravin där ett litet, litet men högt, högt vattenfall kastade sig utför en klippa. Lite längre upp längs bäcken kunde vi se hur elefanterna letat efter mineral under nätterna. Stora grottor var utgrävda i kanten av bäcken – elefanterna hade bara lämnat sina stora högar kvar. Det smakade gott med absolut lokalt odlat och rostat kaffe när vi kommit ner igen. Lite darriga knän fick det koffein de behövde. Vattenflaskorna var tomma.

Ngorongoro och Serengeti

De följande dagarna snurrande vi runt i våra safari-jeepar i Ngorongoro-kratern och Serengeti. På två dagar hade vi lyckats med the Big Five och eftersom migrationen av djur pågick slutade vi räkna gnuer när vi kommit till tusen och åter tusen. Hur håller de reda på sina ungar där?

Eftersom människans första fotsteg togs i Afrika fick vi verkligen känna historiens vingslag när vi besökte Olduvai – där man hittat lämningar från de allra första människorna.

Efter ett par dagar i nationalparkerna övernattade vi på Serengeti Stop over – en "afrocamp" strax utanför Serengeti vid Viktoriasjön. Efter en buffé med afrikanska

Fadderelev får besök

läckerheter så som mchicha, ugali, kuku, ndizi samt nyanya na samaki, plockade vi fram gitarrerna och sjöng en stund. Aldrig har väl "The lion sleeps tonight" känts mer rätt!

Huvudmålet - Nzega

Nu skulle resan styra söderut mot vår "projektby" Nzega. Jeeparna fick möjlighet att sträcka ut på asfaltvägen i riktning mot Mwanza. Där blev det ett lunchstopp och vi åt på vår favoritrestaurang Kuleana, en pizzeria som drivs i gatubarnsarbets regi. Resan till Nzega, ca 23 mil, var sedan lång och varm. Vägen, som skulle varit färdigbyggd sedan många, många år tillbaka, börjar arta sig. Kanske är den klar nästa år vi kommer dit? Men man vet ju aldrig. Kanske tar det två år eller tre. Nu blev det i alla fall åtskilliga mil med härligt skumpande!

Hemma hos en familj som flätar korgar

Resenärerna får mat under "kryddturen" på Zanzibar.

Våra resenärer var förstagsbesökare i Tanzania och upplevelserna i Nzega satte tydliga och starka spår:

- Köttbodarna på marknaden med sina köttbitar hängande ut genom luckan och flugsvärmen runtom

- Prutandet och väljandet av de vackra tygerna. Ska jag köpa ett kanga och svepa runt höften eller vill jag ha en treochenhalmetersbit – ett kitenge? Nåja, det blev både och, flera gånger om

- Mamman med det sjuka barnet i knät inne på sjukhuset ser uppgiven och rädd ut. Under tiden blir den unga pappan snabbtestad för HIV, för att sedan bli tappad på sitt eget blod. Barnet kan få blodtransfusion av sin egen pappa och på så sätt överleva malariasjukdomen som tagit så hårt på blodkvaliteten.

- Klassrummet är fyllt till brädden. På de enkla skolbänkarna avsedda för två personer sitter tre eller fyra. Förstaklassarna är 100 stycken i samma klassrum. Läraren undervisar muntligt och barnen säger efter. Undrar vad de lär sig? Fick de någon frukost innan de gick sina kilometer till skolan? Alla har skoluniform – det ser ut som de flesta har fått ära den.

- Färgprakten är total och sången och dansen fyller hela kyrkorummet. Gitarrerna har en säregen stämning men det spelar mindre roll. Glädjen och engagemanget och gemenskapen lyser ur ögonen. Det är svårt att sitta still.

- Mhoja är en muskulös man. Hans spade och hacka har grävt djupa dammar runt bosättningen under många år. Den ena dammen tog sex år att gräva för hand. När regnen kommer fylls de till brädden och ger vatten till odlingarna under hela året. Det är många magar som ska mättas när man har flera fruar som bor i husen runt omkring.

Upprustade sekundärskolor

- Undervisningen på Kili och Puge secondary schools kommer att förbättras. Genom de svenska elevernas arbete med Operation Tanzania har de tanzaniska eleverna fått väl utrustade laborationssalar för de naturvetenskapliga ämnena. Nu behöver inte kemilaborationerna ske i teorin längre! Några av eleverna som är så fattiga att de inte kan betala sina skolavgifter får hjälp av faddrar i Sverige med betalningen.

- Familjens hydda är byggd av lera och gräs. Äodelarna är få och inkomsterna förmodligen små. Ändå blir vi bjudna på middag med flera olika, fantastiskt goda rätter. Mamman i huset ler sitt allra största leende och förklarar för oss att det är den viktigaste av upplevelser att få ha gäster i huset. Gästfriheten är stor och vi har mycket att lära.

Efter några dagar med starka upplevelser blir det dags att ta avsked av "byn och folket" och styra kosan mot Mwanza igen för att därifrån flyga till kusten. Vi tar avsked av våra chaufförer från JM Tours som kört oss i jeeparna under drygt tio dagar. Vi är glada över deras goda service och villighet att lösa problem i olika situationer. Alla ska ju veta att i Afrika händer saker som man inte alltid är riktigt beredd på. Men på något sätt löser ju sig allting i alla fall.

Paje Ndade på Zanzibar

Lite varmare, lite fuktigare, grönnare och med mustigare dofter. Zanzibar, kryddornas ö, är den perfekta avslutningen på en upplevelserik resa. Det behövs tid för att kunna smälta alla intryck och Zanzibars vita korallsand och det turkosblå havet skapar den bästa miljön för bearbetningen.

På Paje Ndade hos Lisbeth och Jan Kastner får vi njuta så mycket vi kan och alla i resesällskapet får äntligen möjlighet att lägga upp planer för sin egen dag.

Östkusten bjuder på långgrunda stränder som ibland kan bjuda på en halvtimmas promenad innan man når badnivå. Tidvattnet skapar stämning och variation även på badtemperaturen, mellan 25 och 35 grader! Tidvattnets ytvatten på eftermiddagen skapar nästan brännande bad. Man får gå upp för att svalka sig.

Så här i slutet av resan känner alla 25 resenärerna varandra väl. I olika gruppsammansättningar blir det kubb med masaierna, volleyboll i sanden och snorkling på revet. Under dessa fyra dagar tar vi också en kryddtur på ön, en vandring i Stone town och kvällsmat i hamnen där havets läckerheter grillas i mörkret. En liten grupp vandrar iväg en dag genom skogsvegetationen rakt in på ön. Och där – dold under en överhängande kalkstensklippa – springer en av öns otaliga sötvattensskällor upp. Simturen i grottan kommer vi sent att glömma.

Vi har fått dela oförglömliga upplevelser med varandra under sjutton dagar. Några av resenärerna har drömt om Afrika i hela sitt liv, andra har fått se vad gamla släktingar och vänner berättat engagerat om.... För oss som varit i Afrika många gånger var det extra roligt att få visa det Tanzania, som vi älskar, för en så entusiastisk grupp.

Text och foto: Lisbeth och Pär Alm

Bad i sötvattensgrotta på Zanzibar

Semester på Zanzibar?

Boka in

Nya Paje Ndade

tel +255 747 863421

sms +255 748 453 232

e-post booking@ndame.info

www.ndame.info

Pastor Issangya, evangelisk entreprenör

Pastor Nixon N. Issangya är en färgstark och intressant person från Arusha, vid foten av Mt Meru. Han är grundaren till African Mission International och är dessutom författare till ett tiotal böcker, varav hittills tre givits ut på eget förlag.

Artikelförfattaren Mikael Eliasson är skribent och tryckare. Han har haft ett mångårigt samarbete med Africa Mission International, bland annat genom tryckning av böcker. År 2003 besökte han första gången Tanzania och Kenya.

I norra Tanzania, närmare bestämt i Meruland, pågår sedan närmare 40 år en sjudande verksamhet nästan helt i det tysta. Det är Africa Mission International (AMI) med dess grundare pastor Nixon N. Issangya i spetsen. Han är född och uppväxt i Sakila, en liten by mellan bergen Meru och Kilimanjaro. Han är även författare och har skrivit ett tiotal böcker. Dessa har sin utgångspunkt i livet i de små byarna, men vänder sig till en betydligt bredare publik eftersom Issangya gjort många resor till både Europa och USA.

Första församlingen i Sakila

År 1968 grundade Issangya den första församlingen i Sakila. Därifrån spred sig sedan verksamheten på ett okonventionellt sätt. Eftersom man inte hade några lokaler att samlas i så hölls de flesta gudstjänster utomhus, ofta under något träd. Detta sågs inte med så blida ögon från den etablerade kyrkan, eftersom man samlade folk från olika kyrkliga sammanhang. Även muslimer och folk från olika afrikanska religioner slöt upp till sammankomsterna. Detaljer från förföljelsen, med både tortyr och rättegångar som följd, har Issangya skildrat i flera av sina böcker, bland annat i den mycket starka boken "Not A Religion".

Motstånd övervinns

Trots motståndet fortsatte arbetet och man inriktade sig främst på tidigare onådda områden. Som en uppföljning av detta ger man idag både teoretisk och praktisk utbildning till dem som blivit troende. I Sakila driver man en sex månaders bibelskola med pastorsseminarier och evangelistutbildning, samtidigt som man ger sitt stöd direkt till bybefolkningen i otillgängliga områden för att de ska få hjälp till självhjälp. Helt nyligen har man börjat ge praktisk utbildning till massajerna för att de ska kunna ta tillvara sina egna naturtillgångar.

Omfattningen av AMIs pågående arbetet är lite svår att överblicka eftersom varken matriklar över medlemmar eller någon annan statistik förs. Man räknar dock med att det idag har grundats församlingar på mer än ett hundratal platser. Varje månad träffas pastorerna till seminarier i den strategiska marknadsbyn Kikatiti, mellan Arusha och Moshi.

Internationella kontakter

Redan 1972 gjorde Issangya sin första resa utomlands tillsammans med sin fru Evelyn, närmare bestämt till dåvarande Västtyskland. Resorna kom sedan att bli många, både till Europa och USA. Han gjorde sin första resa till Skandinavien 1977, och sedan dess har det blivit ett tiotal besök bara i Sverige. Sedan 1997 har Issangyas nästan årligen besökt olika församlingar i Sverige, bland annat Swahiliförsamlingen i S:t Clara Kyrka i Stockholm, samt Maranataförsamlingens årliga konferenser. Issangyas mål har alltid varit att det ska vara en tur-och-retur-trafik mellan Afrika och andra kontinenter. Det har tidigare, alltför ofta, varit en enkelriktad trafik då västerländsk kultur har importerats till Afrika.

Souvenirbutik

Idag satsar A.M.I. även på att nå den stora turistströmmen till norra Tanzania. Genom bland annat en souvenirbutik på Kilimanjaro International Airport når man grupper man tidigare inte nått. Den ökande "kulturturismen" har gjort att man möter många människor som kommer från andra kontinenter för att lära sig om kultur och tradition hos folket i norra Tanzania. De fortfarande helt orörda områdena ger besökarna en upplevelse utöver det vanliga.

Africa Mission International är en registrerad NGO* mission i Tanzania. Samtidigt som man vill nå ut till de fattiga byarna för att tillgodose ett andligt behov med evangelium, har man också startat olika utbildnings- och affärsprojekt. Eftersom torkan i på massajsteppen många gånger gör det omöjligt att skörda för att få mat, instruerar man befolkningen i hur de ska sälja det "guld" de själva sitter på:

- I fattiga och torra områden, som ändå är rika på naturresurser, har man startat småskaliga gruvprojekt - såsom att bryta mineraler och ädelstenar, som diamanter, Sun-Stone, Tanzanite mm.

- I fattiga områden, men med bördig mark, har man startat småskaliga jordbruksprojekt för att utvidga odlingen av affärsgrödor såsom kaffe, bomull, nötter mm.

- I städerna har man startat småföretag inom olika sektorer såsom export av säd och afrikanska tyger, batik och andra hantverk, såväl som olika ädelstenar.

AMI ingår gärna i joint ventures (samarbetsbolag) tillsammans med andra intressenter, och man söker även uppköpare av sina Tanzaniska produkter. Missionen tar gärna emot gåvor från donatorer som berörts och vill stödja deras arbete.

AMI och Nixon N. Issangyas hemsida:

www.issangyabooks.com

E-mail: info@issangyabooks.com

Text och foto: Mikael Eliasson

mackel@home.se

* NGO = Non Government Organisation
Svenska: Enskild organisation

En grupp i byn Nkwamasunya har samlats för att höra Nixon Issangya.

Ny bok av Issangya på bokmässan

För två år sedan var Issangya i Sverige bl a för att knyta affärskontakter och söka kunder till de många affärsprojekt som AMI driver. Det är inte så lätt, vare sig afrikanskt hantverk eller halvådelstenar är lättsålda i Sverige. I sommar är han åter här för uppföljning, men först och främst för att färdigställa en bok om folket på Mt Meru som han länge drömt om att göra.

Naturligtvis har han även besökt och predikat i flera församlingar, inklusive Swahiliförsamlingen i Klarakyrkan.

Hela sommaren har han bott och haft sin skrivarlåda hos sin vän Mikael Eliasson i Hässelby.

Lagom till bokmässan i Göteborg skall boken vara färdig och introduceras där.

Habari-redaktionen har fått omslaget men har ännu inte haft tillfälle att läsa boken.

Boken kan beställas genom att ringa eller E-posta till:

Mikael Eliasson, tel 08-38 56 77, mackel@home.se

Priset för boken är 89:- + porto

Nixon N. Issangya is a gifted author from **Third World**. He grew up, not far from the slopes of, **Mt. Meru**, the second highest mountain in **Tanzania**. He was raised in the African village - **Sakila** - in the northern part of **Tanzania**: between two famous mountains, **Mt. Meru** and the highest mountain of Africa, **Kilimanjaro**.

Issangya emerged in the World of Writers, when his first book "**Not A Religion**" came off the press. From there, the rest of his works followed.

Mt. Meru Mystique; is the work he worked on through painful encounters, Encounters that let into his arrest. However, those were pains to gain...

It all happened while in - **The States** - **Issangya** thumbed the newspapers from his homeland, and read tragic news concerning his people "**Wa-meru**," - better known in his mother tongue as "**Warwa**,"....

Here is the book that conveys - paramount pattern. Before turning the pages of this book, you better spare enough time: You might not afford to put it down until you are through.

The author is the founder and director of, **Africa Mission International** - The Foundation that sponsors various projects, through churches and ministries in **Africa**.

Nixon N. Issangya Publications
P. O. Box 7138 Arusha
TANZANIA - East Africa

www.issangyabooks.com

ISBN: 91-631-9416-3

Nixon N. Issangya

MT. MERU MYSTIQUE

Issangya

MT. MERU MYSTIQUE

Here are highlights; Read - Learn - Grasp:
History - Geography - Creed & Culture - Land & Nature - Natural resources - Religiosity - Spirituality - Land Grabbers - Landless people - Colonial crisis - People power - Political propeller - United Nations - Native cries - Creator's concern - Church chaos - Heart to help - Interrogations - Courage to confront - Trails of trials - Panorama - Pain to gain - Not by power but - Jubilations ...

Mission VIS Mountain

Nixon

Resa längre bort?

Söker Du en pålitlig resebyrå? Då är vi rätt val!

Vi erbjuder:

✓ Kunskap ✓ Erfarenhet ✓ Specialpriser (Raptim)

Världen börjar i Tranås!

Välkommen!

Europa 0140 - 122 80
Afrika 0140 - 141 80
Övr. världen 0140 - 199 80
E-post: info@tranas-resebyra.se
www.tranas-resebyra.se

SPECIALITET: Flygresor till biståndsländer

Ditt livs resa! Kultur, bad, klättring, safari, allt kan upplevas i Tanzania.

tel: 021-51075, 023-711666

mobil: 070-3233537, 070-2497853

internet: www.afrikaresor.se

mail: info@afrikaresor.se

Tre starka kvinnor

I sommar har TV1 visat en miniserie om tre starka och hängivna kvinnor. Från Tanzania handlade det om engelskan Jane Goodall som i 40 år följt en grupp shimpanser i Gombereservatet vid Tanganyikasjön norr om Kigoma. Som 26-åring startade hon 1960 sin exceptionellt långvariga studie. Hon liksom flera andra framstående kvinnliga primatforskare rekryterades av Louis Leakey i Kenya som främst ägnade sig åt människosläktets uppkomst och utveckling. Sedan Jane nu inte längre aktivt arbetar i Gombe är hon involverad ett shimpansprojekt i Kongo och driver också Jane Goodall Institute med bl a Roots and Shoots, ett omfattande internationellt ungdomsarbete. I samarbete med svenskan Ann Olivercrona som arbetar på Sweet Water shimpansreservatet i Kenya har den första svenska Roots and Shoots gruppen startats i Furuviik. I början på september öppnar en foto-utställning om människoaporna på Rikshistoriska museet. Fotograf är James Mollison som har haft Jane Goodall till sin hjälp.

De andra tv-programmen handlade om Dian Fossey som forskat på gorillor i Rwanda och Barbara Harrison som arbetar på ett rehabiliteringscenter för orangutaner på Borneo.

Massajer i Kolmårdens djurpark

Under tre veckor i sommar har fem massajer från Masai Mara i Kenya varit en extra attraktion i safariparken på Kolmårdens djurpark. De har hjälp till med djuren, utgjort ett exotiskt inslag och visat upp sina danser och hantverk på safarikvällar. Kritiska röster har menat att de utnyttjats på ett otillbörligt sätt och visats upp som djur i parken.

Missionsfest på Åland

I juni hölls en stor missionsfest i Jomala kyrka på Åland av det finska missions-sällskapet. Biskop Erik Wennström höll

festtalet på temat "Hälsa för alla". Det är sista gången han deltar som biskop eftersom han nu går i pension. På samma ställe för trettio år sedan blev han och hans hustru missionärer och reste ut till Tanzania. Där har han bl a varit lärare på prästseminariet i Makumira mellan Arusha och Moshi. Uinjalisti-kören från Tanzania deltog liksom missionssällskapets egen Furaha-kör. För ett år sedan sjöng de båda körerna tillsammans i Moshi och nu fick de åter träffas till stor glädje både för körmedlemmarna och publiken.

EFS fyller 150 år

Evangeliska Fosterlandsstiftelsen instiftades den 7 maj 1856 och firade sitt 150-års jubileum i Stockholm med bl a tal av Allan Hofgren som skrev historik till 100-årsjubileet för 50 år sedan. I juni fortsatte firandet på EFSs årskonferens i Älvsjömessans lokaler.

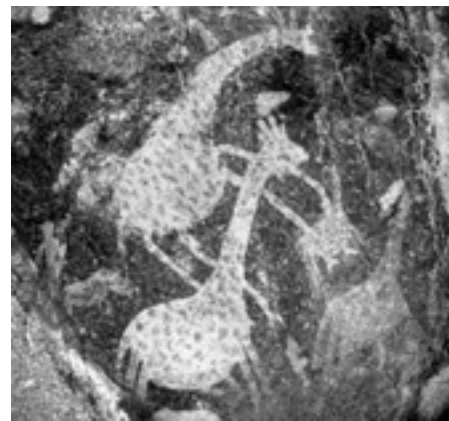
Varje år får ett antal ungdomar tillfälle att besöka samarbetspartner i utlandet. Bland årets stipendiater var Elin Carlsson och Jenny Åström som for till Tanzania, där EFS sedan 1938 har en omfattande verksamhet. Elin och Jenny deltog i församlingsarbetet och arbetade bl a på Illembulasjukhuset i södra högländerna. Sjukhuset grundades av Berlin-missionen redan före första världskriget. Där görs bl a många gråstarrsoperationer till stor hjälp för många människor som annars fått det mycket svårt att klara sig som mer eller mindre blinda.

Cyklar till Ngudu i Sukumaland

I EFSs tidning Budbärarens juni nummer berättas om missionären Peter Carlsson som nyligen var på en inspirerande resa till församlingar i Mwanzaregionen. I Ngudu startade för två år sedan en pensionerad polischef en livskraftig församling och där finns även center för utbildning av evangelister. Åtta evangelister nu fick var sin cykel som uppmuntran och till stor hjälp i deras frivilligarbete. I Sumwe fick den nystartade församlingen pengar till tak på sitt kyrkobygge från EFS-vänner i Småland.

Kondoa-målningarna världsarv

De förhistoriska klippmålningarna i förkastningsbranten mot massajland nordost om Kondoa i centrala Tanzania finns nu med på Unescos lista över världsarv. Listan omfattar nu 830 objekt i 138 länder. Arbeta pågår med att även få med Bagamoyo

Grottmålningar i Tanzania

och slav- och handelsrutten till Kigoma på världsarvslistan.

Safina (Arken) i blåsväder

Den 24 april höll föreningen Safina ett välbesökt årsmöte i IOGTs lokaler vid Klarakyrkan i Stockholm. Bl a deltog en grupp elever från Färnebo folkhögskola. Det var premiär för en film om Safinas arbete i kampen mot HIV och Aids som gav en skrämmande bild av livet i fiskelägren på öarna i Victoriasjön.

Safinas mångåriga stöd till byn Mondo, bl a till förskola och grundskola, rullar på med bygge av en andra förskola i en annan del av den vidsträckta byn. Närmaste sekundärskola i Missungwi stöds också och nu har äntligen elströmmen till skolan kopplats på så att datorerna som redan finns på plats kan börja användas. Nästa steg är att få till en internetuppkoppling som Lindboskolans elever i Hallstahammar samlar medel till.

Safinas största projekt de senaste åren är upplysningsprogrammet AAA- Action Against Aids baserat i Mwanza, med ambition att sprida sig runt hela Victoriasjön. Programverksamheten med utbildning av utbildare från enskilda organisationer fungerar bra till låga kostnader och har väckt intresse hos andra organisationer. Problemet har hela tiden varit finansiering och administration. Programmet startade inom Forum Syds ram men blev i och med inrättandet av Sidas Victoriasjödirektorat i Nairobi överflyttat dit med åtföljande osäkerhet och försening. Fortsatt finansiering därifrån är inte utlovad därför att projektet sägs inte passa in i direktoratets ramar och Safina och projektet är för litet.

Barn på Safinas förskola

Kvinnothriller från Afrika

Journalisten Karin Alfredsson har i många år skrivit om kvinnor i Afrika, bl a för Sida och RFSU. För att nå nya målgrupper har hon nu skrivit en thriller ”80° från Varmvattnet” (Ordfronts förlag) om kvinnor och kvinnovåld i Afrika.

”Huvudpersonen är en kvinnlig läkare som åker till Afrika [Zambia] för att kämpa mot osäkra, farliga aborter bl a genom att utbilda barfotaläkare. Fattigdom, vidskeppelse, katolska kyrkans abortmotstånd, aids – allt rullas upp under handlingens gång. Här är döden en daglig gäst, den multi-industriella industrins cyniska spel med människors liv blottläggs; och det är män som fattar besluten.”

Delegationer studerar Åland

Åland besöks allt som oftast av delegationer från länder med motsättningar och minoritetsproblem för att studera hur Ålands självstyrelse fungerar. I juni var fyra män från Tanzania där för att studera hur man löst budget- och skattefrågor mellan landskapet Åland och finska fastlandet. Flera journalister från Zanzibar har också besökt Åland. Den senaste i raden ”Ali” som inte vill uppge sitt namn av rädsla för påföljder av sin rapportering om de politiska motsättningarna på Zanzibar och det i vissa kretsar starka missnöjet med unionen.

Bananbältet – ny bok

Ann Lindvall och Tore Gulbrandsen har gjort många resor både var för sig och tillsammans. Deras senaste bok handlar om Östafrika och Kuba. Förutom den löpande texten innehåller boken också

faktarutor om ländernas inhemska språk och kulturer samt längre reflekterande avsnitt över bl a västerländsk etnocentrism. Redaktionen har ännu inte hunnit läsa boken som heter *Bananbältet- resor i Östafrika och Kuba*, utgiven på Mekong Bokförlag.

Elsa Maria Bergström

Läraren Elsa Maria Bergström, Uppsala, avled i juli 80 år gammal. Åren 1984-86 var hon lärare i ANC:s flyktingläger utanför Morogoro.

Hon har varit verksam i en mängd föreningar, främst i ”Kvinnor för fred”. År 2004 fick hon Uppsala kommuns pris ”Kvinnor visar vägen”.

Kärnkraft för Tanzania?

The Commissioner for Energy and Petroleum in the Ministry of Energy and Minerals, Bashir Mrindoko, told The Express in an exclusive interview that his ministry and the IAEA are drafting a project proposal which would analyze the capacity, costs and benefits of nuclear power.

“We have a tradition of relying on hydro-power not because it was the only known source of energy... now rainfall regimes have changed dramatically and that source no longer looks sustainable,” he said.

Other observers of the economy remark that the increase in population, plus the growth of a middle-class that relies on electricity for many amenities, have caused demand to exceed supply.

Speaking on the current power problems, President Jakaya Kikwete yesterday in his routine monthly address to the nation, said that the water level at the Mtera Dam is still low, despite a slight increase by three metres to 690 m since the rainy season started. “Due to this situation it is obvious that we will inevitably be forced to engage in load shedding until emergency steps to produce electricity by using gas are completed,” the President said. He said plans are underway to install 100 megawatts plants at Ubungo sub-station and that the plants will be imported soon.

Dr. Rafael Matheo, applauded the proposal for the introduction of nuclear energy, adding that it would be a long term strategy which could take 10-15 years to invest in. The country is now starting to build various capacities and has begun the training of personnel.

“Nuclear technology has been used all over the world for years, we ought to start laying down the infrastructure and preparing the relevant minerals, and it is also a renewable energy source... why should we shy away from it?” he said. He also observed that once installed, nuclear installations would be easily connected to the national grid, hence there will not be a need to amend the prevailing TANESCO infrastructure.

Sammandrag från The Express (Tanzania), by Kizito Makoye June 6, 2006.

Utbilda kvinnor – mindre aids

En ny rapport från den internationella biståndsorganisationen ActionAid visar på ett konkret samband mellan flickors utbildning och deras utsatthet för HIV/AIDS. Flickor som studerat praktiserar i större grad säkert sex och löper därmed lägre risk för att smittas.

Bland unga kvinnor som studerat är det mer troligt att de väntar med att ha sex för första gången. Flickor med utbildning använder i högre grad kondom och löper därmed mindre risk för att smittas av HIV, säger författaren av rapporten Tania Boler.

Rapporten lanserades på den internationella AIDS-konferensen i Toronto som pågick den 13 till 18 augusti i år. Den visar på ett tydligt sätt att utbildning för kvinnor och flickor är ett stort steg i kampen med att vända de stigande siffrorna på HIV/AIDS-smittade i Afrika.

I Afrika har andelen kvinnor som är smittade ökat markant. Bland ungdomar i åldern 15 till 24 år finns 6,3 miljoner smittade och 74 procent av dessa är unga kvinnor och flickor.

Tidigt i epidemin, före 1995, var högre utbildade kvinnor mer utsatta för HIV. Mycket beroende på att de hade bättre ekonomiska förutsättningar som påverkade deras livsstil. I takt med att epidemin har spridit sig har dock länken mellan flickors utbildning och HIV förändrats.

I Afrika är det drygt 22 miljoner flickor som inte gått i grundskolan. Trots ett antal internationella löften om att förbättra utbildningen för fattiga ser verkligheten ut så att den största delen flickor i Afrika inte avslutar grundskolan. En orsak är de ökade kostnaderna för utbildning. Många barn i Afrika måste betala för sin skolgång vilket resulterar i att många stängs ute, och då speciellt flickor.

Glappet mellan epidemin och åtgärder minskar i vissa länder. Denna rapport visar att det finns möjligheter att vara steget före viruset. Men detta kan bara ske om människor - framför allt kvinnor och flickor - har möjligheten att välja själva vem de har sex med och hur.

ActionAid är en religiöst och partipolitiskt oberoende biståndsorganisation som bekämpar fattigdom över hela världen. Organisationen har särskilt fokus på kvinnor och flickor, eftersom de ofta är särskilt utsatta och deras välmående är en viktig faktor för utveckling. För att ta del av rapporten i sin helhet besök www.actionaid.se

Positiva liv

Den 6 september invigdes fotoutställningen *Positiva liv* på Etnografiska museet i Stockholm för att pågå till den 29 oktober.

Positiva liv är en internationell foto-utställning som fokuserar på alla de 40 miljoner människor som idag lever med sjukdomen och som lyfter fram starka personliga berättelser om vad det innebär att leva med HIV/AIDS. Till invigningen planeras deltagande av biståndsminister Carin Jämtin, HIV/AIDS-aktivisten Noerine Kaleeba från Uganda (ActionAids ordförande) samt Kevin Ryan, chef för *Positiva liv*.

Kampen mot AIDS är ofta samma sak som kampen mot fattigdom, för kvinnors och flickors rättigheter samt för fattiga människors rätt till utbildning, mediciner och hälsovård. *Positiva liv*, som utmanar attityder och fördomar, har turnerat i USA, Europa, Australien, Afrika och Asien.

Svenskt HIV-vaccin

En svensk HIV-vaccinstudie av KI, Karolinska sjukhuset och Smittskydds-institutet har visat på överraskande goda resultat. Över 90 procent av försökspersonerna i fas 1-studien har utvecklat ett immunsvär mot hiv.

Försökspersonerna har vaccinerats vid tre tillfällen med detta genetiska vaccin med en nålfri injektionsmetod.

- Vårt vaccin är konstruerat så, att det ska kunna skydda mot flera av de cirkulerande hivtyperna i Afrika och i västvärlden. säger professor Britta Wahren vid SMI/KI.

Avsikten är att följa upp den svenska studien med en större fas 1 till 2-studie i Tanzania som enligt planerna ska starta hösten 2006. Syftet med denna studie

Britta Wahren, Smittskyddsinstitutet

är att bekräfta de svenska resultaten på afrikanska försökspersoner och att bygga upp kompetens i Tanzania för att på plats genomföra alla delar av studien, inklusive sofistikerade laboratorieundersökningar.

Projektet leds av KI-professorerna Gunnel Biberfeld och Britta Wahren vid SMI samt Eric Sandström vid Karolinska universitetssjukhuset.

Wanawake

Den Internationella kursen vid Kvinno-folkhögskolan i Göteborg gjorde en studieresa till Tanzania sommaren 2000. Deras 50-sidiga rapport "Wanawake" (Kvinnor) behandlar kvinnor och kvinnofrågor ur en mängd perspektiv.

Afrikansk design kring höfterna

Watatu Textils kangautställning visades under våren och sommaren på biblioteket i Västerhaninge och senare på Vårdshuset i Dala-Floda.

I Västerhaninge uppträdde dans-gruppen Chapeaux de Guinée under invigningen. Servitriserna i Paus Bagarstuga i Västerhaninge var under veckan klädda i Watatu Textils tyger!

I Dala-Floda fanns en särskild avdelning om barnabärande i Dalarna förr, med paralleller till dagens bärsjal. Så sent som in på 1900-talet bar man här barn med ett särskilt vävt brett band, "bultband". Vårdshuset hade östafrikansk mat på menyn. Utställningen pågick under en och en halv månad och fick mycket press och besökare.

www.tupo.se

**Konsulter för
internationella uppdrag
och utvärderingar**

Strängnäs-Simanjiro-Loiborsoit

Vänortsföreningen Strängnäs – Simanjiro – Loiborsoit firar 20-år med fest i oktober. Till jubileet har ordföranden Ulf Haake skrivit en liten minnesskrift. I november planeras en resa till Massajland. Genom åren har man huvudsakligen ägnat sig åt stöd för vattenförsörjning, hälso- och utbildning samt information här hemma.

TUPO får Tanzania-uppdrag

Konsultfirman TUPO, en av sponsorerna till Skulptörskolan i Bagamoyo, har nyligen haft två uppdrag i Tanzania.

Första uppdraget gällde att för Forum Syds räkning utvärdera det 20-åriga samarbetet mellan Hedemora Freds- och Biståndsförening och TIDESO i Bukoba-området i nordvästra Tanzania.

Andra uppdraget gällde att för Sidas räkning utvärdera en etapp av det Lake Victoria utvecklingssamarbete som stöds av Sida - det involverar Tanzania, Uganda och Kenya

Fest i ambassadträdgården

Den 12 augusti var det stor fest i trädgården till Tanzanias nya ambassad Näsby Allé 6 i Täby. Nationaldagen, Saba Saba och Nane Nane hade slagits ihop till en stor familjefest i det gröna. Många glada människor och nästa tanzanisk värme gjorde det till en trevlig kväll. Foto: Lars Asker